

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir
Qazet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

07 aprel
2026-cı il,
çərşənbə axşamı
№ 057 (7124)
Qiyməti
60 qəpik

Azərbaycan Prezidenti Gürcüstanda dövlət səfərində...

**İlham Əliyev: Cənubi Qafqaz artıq sülh, əmin-amanlıq,
təhlükəsizlik, əməkdaşlıq məkanına çevrilir**

➔ Bax səh. 2

Həm yaxşı, həm də çətin günlərdə...

➔ Bax səh. 3

Azərbaycan ərazisinin 13 faizi mina ilə çirkləndirilib

Hər il aprelin 4-də dünyada Beynəlxalq Mina Xəbərdarlığı və Minatəmizləmə Fəaliyyətinə Yardım Günü qeyd edilir. 2005-ci il dekabrın 8-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Baş Assambleyası bu günün elan olunması haqqında qətnamə qəbul edib. Baş Assambleya BMT-nin və müvafiq strukturların dəstəyi ilə minaların və mühərribənin partlayıcı qalıqlarının mülki əhəlinin təhlükəsizliyinə, sağlamlığına və həyatına ciddi təhlükə törətdiyi və ya milli və yerli səviyyədə sosial-iqtisadi inkişafa mane olduğu ölkələrdə minatəmizləmə fəaliyyətini həyata keçirmək üçün milli potensialın yaradılmasına və inkişafına kömək göstərməyə davam etməyə çağırıb. Artıq 20 ildən çoxdur ki, BMT-nin Minatəmizləmə Xidməti mülki şəxslər, sülhməramlılar və humanitar işçilər də daxil olmaqla, partlayıcı qurğulardan zərər çəkmiş insanların ehtiyacları...

➔ Bax səh. 5

Qarabağ AZƏRBACANDIR!!!

➔ Bax səh. 4

Avropa və Yaxın Şərqi təhlükəsizliyi bir-biri ilə sıx bağlıdır

Yaxın Şərqdə münaqişənin davam etməsi nəticəsində Rusiya-Ukrayna müharibəsinin həlli ilə bağlı aparılan danışıqlar arxa plana keçib. Buna baxmayaraq, Kiyev diplomatik fəallığını artırmağa çalışır. Rusiya ilə müharibə şəraitində olmasına rəğmən Ukrayna Yaxın Şərqi münaqişəsinin həllində rol oynamaq istəyir. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin Suriyaya səfəri də bunu göstərir. Qeyd edək ki, Zelenski Suriyadan əvvəl Türkiyədə işgüzar səfərdə olub. Səfər çərçivəsində İstanbulda keçirilən görüşlərdə Ukrayna ilə Türkiyə arasında ikitərəfli məsələlər, regional proseslər, eləcə də ilk növbədə, İstanbul Prosesi çərçivəsində atəşkəsin təmin edilməsi və davamlı həll yolları istiqamətində sözlər müzakirə olunub...

➔ Bax səh. 6

Hərbi sahədə uğurlu əməkdaşlıq...

Milli təhlükəsizlik strategiyasının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən hərbi təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi milli ordunun maddi-texniki və mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsindən xeyli dərəcədə asılıdır. Son illər bu sahədə həyata keçirilən davamlı islahatların və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsində Azərbaycan regionda ən güclü orduya malik olan dövlətə çevrilib. Hazırda Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü orduları sırasındadır. Yəni ölkəmiz güclü orduya, təkmilləşmiş hərbi sistemə və inkişaf etmiş müdafiə sənayesinə malikdir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri quruda, suda və havada döyüş tapşırığını yerinə yetirmək, ölkəni istənilən hücumdan müdafiə etmək qüdrətinə malikdir. Beynəlxalq hərbi tədqiqat mərkəzlərinin də rəyinə görə, Azərbaycan Ordusu regionun ən hazırlıqlı və müasir silahlı qüvvələri sayılır.

Azərbaycan dost və tərəfdaş ölkələrlə davamlı olaraq birgə hərbi təlimlər keçirir. İki qardaş...

➔ Bax səh. 5

**Qlobal
inflasiya
proqnozları
ümidverici deyil**

➔ Bax səh. 6

45 günlük atəşkəs...

**ABŞ və İran "İslamabad şərtləri"nə
hə deyəcəkmiki?**

➔ Bax səh. 7

Azərbaycan Prezidenti Gürcüstanda dövlət səfərində...

İlham Əliyev: Cənubi Qafqaz artıq sülh, əmin-amanlıq, təhlükəsizlik, əməkdaşlıq məkanına çevrilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 6-da Gürcüstan dövlət səfərinə gəlir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Tbilisi şəhərinin Şota Rustaveli Beynəlxalq

Hava Limanında dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülür.

Prezident İlham Əliyevi və birinci xanım Mehriban Əliyevanı Gürcüstanın

xarici işlər naziri Maka Boçorişvili və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

***

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım

Mehriban Əliyeva aprelin 6-da Tbilisidə Qəhrəmanlar Memorialını ziyarət ediblər.

***

Aprelin 6-da Azərbaycan Respubli-

kasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Tbilisidə Heydər Əliyev adına mədəniyyət və istirahət parkında xalqımızın Ümummilli Liderinin abidəsini ziyarət ediblər.

Rəsmi qarşılama

Aprelin 6-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Gürcüstanın paytaxtı Tbilisidə rəsmi qarşı-

lanma mərasimi olub.

Gürcüstan Prezidenti Mixeil Kavelaşvili Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi qarşıladı.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Azərbaycan Prezidentinə raport verdi.

Azərbaycanın və Gürcüstanın Dövlət himnləri səsləndirilib.

Prezidentlər fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçiblər.

Gürcüstan Prezidenti ilə təkbətək görüş

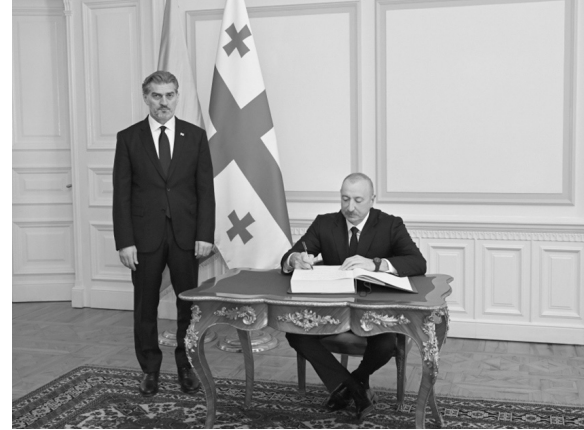

Aprelin 6-da Tbilisidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Gürcüstanın Prezidenti Mixeil Kavelaşvili ilə təkbətək görüşü olub.

Söhbət zamanı Azərbaycan-Gürcüstan ikitərəfli əlaqələrinin dostluq, mehriban qonşuluq və strateji tərəfdaşlıq prinsiplərinə əsaslandığı qeyd edilərək, əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, energetika, yaşıl enerji, nəqliyyat, sərmayələr və digər sahələrdə uğurlu inki-

şaf etdiyi bildirildi. Müxtəlif səviyyələrdə qarşılıqlı səfərlərin münasibətlərimizin genişlənməsində roluna toxunuldu.

Azərbaycan ilə Gürcüstanın birgə həyata keçirdikləri nəqliyyat və enerji layihələrinin önemi vurğulandı, onların strateji və iqtisadi əhəmiyyəti qeyd edildi. Görüşdə Cənubi

tira kitabına ürək sözlərini yazdı.

***

Aprelin 6-da Tbilisidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze ilə təkbətək görüşü olub.

***

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

“Biz hər zaman dialoqa və sülh proseslərinə şərait yaratmağa hazırıq”

Aprelin 6-da Tbilisidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze bəyanatla çıxış etdi.

büsü qəti şəkildə dəstəkləyir. Lazım olan təqdirdə, biz hər zaman dialoqa və sülh proseslərinə şərait yaratmağa hazırıq. Cənubi Qafqaz ölkələri arasında əməkdaşlıq bütöv region üçün yeni perspektivlər açır. Qlobal geosiyasi dəyişikliklər, ümumiyyətlə

Baş nazir İrakli Kobaxidzenin bəyanatı

- Salam, Zati-aliləri cənab Prezident.

Hörmətli nazirlər.

Xanımlar və cənablar.

Media nümayəndələri.

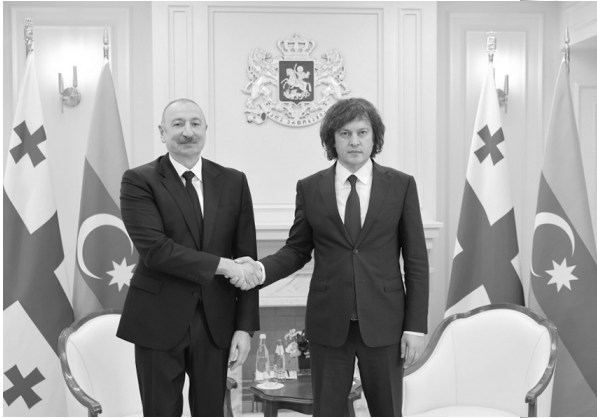
Əvvəlcə Gürcüstanın öziz dostu cənab İlham Əliyevə Gürcüstan səfəri etdiyinə görə səmimi təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Onun Gürcüstanla gəlmiş hamımız üçün xüsusi şərafətdir.

Cənab Prezident, Sizi Gürcüstanda qəbul etmək və həm ikitərəfli əməkdaşlığa aid məsələləri, həm də regiondakı cari prosesləri müzakirə etmək imkanından məmnunam. Mən bu fürsətdən istifadə edərək, bütün Gürcüstanın Katolikos Patriarxi, Zati-müqəddəsləri İkinci İlyanın vəfatı ilə əlaqədar Azərbaycan və şəxsin Sizin verdiyiniz başsağlığına görə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Əsrlər boyu xalqlarımızı yaxşı qonşuluq və xüsusi tarixi dostluq bağlayıb. Bu, məntiqli olaraq, dövlətlərimiz arasında güclü strateji tərəfdaşlığı oks etdirir. Gürcüstan ilə Azərbaycan arasında münasibətlər müxtəlif istiqamətlər üzrə dinamik qaydada inkişaf edir. Biz bu prosesdə Sizin şəxsi sözlərinizi və iştirakınızı xüsusi dəyərləndiririk. Mən, həmçinin həmin münasibətlərin inkişafında xüsusi rol oynayan nümayəndə heyətinin üzvlərinə, hökumət üzvlərinə və səfirlərə təşəkkür edirəm.

Mən Gürcüstanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə Azərbaycanın verdiyi qəti dəstəyinə görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Gürcüstan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən etibarən hər zaman Azərbaycanın milli maraqlarının, suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün güclü tərəfdarı olub, hazırda tərəfdarıdır və gələcəkdə də tərəfdar qalacaq. Bu gün keçirilmiş görüş çərçivəsində, biz növbəti ikitərəfli münasibətləri, həmçinin bütövlükdə Cənubi Qafqaz regionunun gələcəyinə dair məsələləri təfərrüatı ilə müzakirə etdik.

Biz bu xüsusda Azərbaycan ilə Ermənistan arasında cari sülh prosesini alqışlayırıq. Gürcüstan dinc yanaşı yaşamağı, konstruktiv əməkdaşlığı və regionda yeni təşəb-

lə, Orta Dəhlizin vacibliyini, o cümlədən Qara Dənizin və Cənubi Qafqazın strateji məkan kimi əhəmiyyətini daha da artırır.

Asiya ilə Avropamı birləşdirən körpü kimi ölkələrimiz daima mühüm rol oynayır. Bu baxımdan, biz nəqliyyat və logistika infrastrukturunun inkişafına və müasirləşdirilməsinə xüsusi önəm veririk. Gürcüstan ilə Azərbaycan dafələrlə sübuta yetiriblər ki, biz beynəlxalq enerji və nəqliyyat layihələrində etibarlı və məsuliyyətli tərəfdaşlarıq.

Görüş zamanı biz, həmçinin ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə etdik. Azərbaycan Gürcüstanın ən iri ticarət tərəfdaşlarından biri kimi qalır və həmçinin iqtisadi münasibətlərin artırılma sərmayələr sayəsində daha da dərinləşəcəyini gözləyirik. Biz yüksək səviyyədə dialoqa davam etdirməyə və müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığı daha da dərinləşdirməyə hazır olduğumuzu ifadə etdik.

Əminəm ki, strateji tərəfdaşlığımız xalqlarımızın və ölkələrimizin rifahı naminə uğurla inkişaf etdirməkdə davam edəcək. Prezidentin səfəri bu baxımdan mühüm rol oynayır.

Yekun olaraq, cənab Prezident, dövlətlərimiz arasında münasibətlərin gücləndirilməsinə verdiyiniz şəxsi töhfəyə, səfərə gəldiyiniz və məhsuldar əməkdaşlığa görə Sizə bir daha təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Cənab Prezident, ikitərəfli münasibətlərin dərinləşməsi və inkişafına verdiyiniz şəxsi töhfəyə görə xüsusən minnətdaram.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bəyanatla çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

-Hörmətli cənab Baş nazir. Əziz dostlar.

Cənab Baş nazir, dövlətə və qonaqpərvərliyə görə Sizə minnətdaram. Yenidən qarşılıqlı Gürcüstanda olmaq mənim üçün böyük şərafətdir. Əminəm ki, mənim səfərim iki qarşılıqlı ölkə arasında əlaqələrə yeni təkən verəcək. Bu gün müzakirə etdiyimiz məsələlər bir daha onu göstərir ki, Gürcüstan və Azərbaycan hər zaman olduğu kimi bir yerdədir. Bizim tarixi əlaqələrimiz dövlətlərarası əlaqələrimiz üçün möhkəm zəmindir. Əsrlər boyu gürcü və Azərbaycan xalqları dostluq, qarşılıqlı şəraitində yaşamışlar və bu gün bu ənənələr davam etdirilir. Bu gün iki müstəqil dövlət kimi Gürcüstan və Azərbaycan inamla inkişaf edir. Firsətdən istifadə edərək, Gürcüstanın əldə etdiyi uğurlar münasibətilə Sizə və hökumətinizi təbrik etmək istəyirəm.

Bəlkə də ilin sonuna qədər bir milyard rəqəminə də çatacağıq. Qeyd etdiyim kimi, Gürcüstanda mövcud olan çox müsbət sərmayə iqlimi Azərbaycan investorlarını da həvəsləndirir və bu günə qədər Azərbaycan tərəfindən Gürcüstan iqtisadiyyatına 3,7 milyard dollar sərmayə qoyulmuşdur. Biz bu gün həm Azərbaycan, həm də Gürcüstan üçün yeni investisiya layihələri haqqında fikir mübadiləsi aparmış və nə vaxtla bəzən üçüncü ölkələrə də birgə sərmayə qoyuluşu nəzərdə tutula bilər.

Gürcüstanın dinamik iqtisadi inkişafı göz önündədir. Gürcüstanda çox müsbət sərmayə iqlimi var və məhz buna görə bir çox investorlar, o cümlədən Azərbaycan investorları Gürcüstanı bəylik göstərirlər. Təbii ki, bütün uğurların təməlinə əsas şort, əsas amil siyasi sabitlikdir. Bu siyasi sabitlik Gürcüstanda var. Bunun təminatçısı gürcü xalqıdır və Sizin apardığınız siyasətdir. Biz sizin dostlarınız, qonşularınız kimi buna sevinirik və əminəm ki, Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələri bundan sonra da inamla inkişaf edəcək.

Biz bütün beynəlxalq təşkilatlarda da hər zaman bir-birimizi dəstəkləyirik. Cənab

“Bizim münasibətlər bütün qonşular üçün nümunə ola bilər”

Baş nazir qeyd etdiyi kimi, hər zaman bir-birimizin ərazi bütövlüyünü, suverenliyini,

nu da xüsusilə qeyd etmək istədim.

Cənab Baş nazir Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh prosesinə də toxundu. Deyə bilərəm ki, bu proses gücləndirmək üçün, sadəcə olaraq, imzalanmış sənədlər yetərli deyil. Biz hər an, hər addım atıldıqda görək bu sülhü gücləndirək və bunun ən yaxşı istiqaməti də ticarətdir. Bu gün Azərbaycanla Ermənistan arasında ticarət Gürcüstan vasitəsilə həyata keçirilir. Buna görə Gürcüstan hökumətinə öz təşəkkürümü bildirmək istədim.

Azərbaycan energetika sahəsində uzun illər bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyini gücləndirən addımlar atmışdır. Bu gün Azərbaycan qazi 16 ölkəyə ixrac edilir. Ancaq bu ixrac yeno də Gürcüstandan başlayır və Gürcüstan burada birinci ölkədir. Həm Azərbaycan nefti, qazi Gürcüstan vasitəsilə dünya bazarlarına çıxarılır, həm də Xəzərin şərq sahillərindən neft resursları Azərbaycan, Gürcüstan üzərindən keçirilir. Biz bu mövcud infrastruktur haqqında kifayət qədər danışıq. Bütün bu infrastruktur göz önündədir və artıq 20 ildir ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri uğurla fəaliyyət göstərir. Cənub Qafqaz Dəhlizi də ondan sonra icra edilmişdir və bu gün bu infrastruktur, əslində, böyük coğrafiya üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır. Biz sonra bu dəhlizlər üzərindən nəqliyyat dəhlizlərini də inşa etdik və bu gün nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafı Gürcüstanın iqtisadiyyatı üçün əhəmiyyətli faktorlardır. Əminəm ki, biz bundan sonra da bu yolla uğurla gedəcəyik.

Firsətdən istifadə edərək, qarşılıqlı maraqlar, dostluq və qarşılıqlı əməkdaşlıq üzərində qurulubdur. Əminəm ki, biz bundan sonra da bu yolla uğurla gedəcəyik.

Firsətdən istifadə edərək, qarşılıqlı maraqlar, dostluq və qarşılıqlı əməkdaşlıq üzərində qurulubdur. Əminəm ki, biz bundan sonra da bu yolla uğurla gedəcəyik.

Firsətdən istifadə edərək, qarşılıqlı maraqlar, dostluq və qarşılıqlı əməkdaşlıq üzərində qurulubdur. Əminəm ki, biz bundan sonra da bu yolla uğurla gedəcəyik.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva Tbilisidə Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi ilə tanış olub

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva aprelin 6-da Tbilisidə Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın birinci xanımına muzey haqqında məlumat verildi.

Muzeyin binası vaxtilə Tbilisidə yaşayan Mirzə Fətəli Axundzadənin vəsaiti ilə inşa edilmişdir. Gürcüstanın azərbaycanlı ziyalılarının müraciətinə əsasən, 1982-ci ildə binada Mirzə Fətəli Axundzadənin ev-muzeyi yaradılıb. 1996-cı ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Gürcüstan rəsmi səfərindən sonra bu mədəniyyət ocağı əsaslı təmir olunaraq, həmin vaxtdan mədəniyyət mərkəzi kimi fəaliyyət göstərir.

rir.

Gürcüstan Prezidentinin Sərəncamına əsasən, 2007-ci ildə Mərkəzə Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi statusu verilib və 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikasının maliyyə dəstəyi ilə burada əsaslı təmir və yenidənqurma işləri həyata keçirilib. Elə həmin il mayın 8-də keçirilmiş muzeyin açılış mərasimi Ulu Öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunub.

Hazırda muzeyin nəzdində fəaliyyət göstərən mədəniyyət mərkəzində xalçaçılıq, musiqi, o cümlədən vüqar, rəsm və dil kursları var.

Əsas məqsədi mədəniyyətimizi və xalqımızın mədəni irsini Gürcüstanda qoruyub saxlamaq və təbliğ etmək olan muzeydə bu ölkədə fəaliyyət

göstərən müxtəlif muzeylərin fondlarından Azərbaycanın mədəni irsinə aid əşyalar tədqiq edilir, onların sərgiləri keçirilir.

Burada milli musiqi alətlərimizin və geyimlərimizin, xalq sənətinin müxtəlif sahələrinə aid nümunələrin, M.F.Axundzadənin həyat və fəaliyyətini əks etdirən eksponatların və digər maraqlı əşyaların nümayiş olunduğu 6 ekspozisiya zalı var.

Ekspozisiyada Gürcüstanda yaşayan etnik azərbaycanlılar tərəfindən toxunmuş və Milli Muzeydə saxlanılan ənənəvi xalçalar da təqdim olunur. Onların yaradılma tarixi yüzilliklərə gedib çıxır. Bu xalçaların toplanması və elmi cəhətdən öyrənilməsi XIX əsrin ortalarından - məhz Gürcüstan Milli Muzeyinin hüquqi varisi olduğu "Qafqaz Muzeyi" dövründən başlayır.

Azərbaycan-Gürcüstan dostluğuna həsr olunmuş zaldə hər iki ölkənin heykəlləralarının xalqlarımızın dostluq münasibətlərini əks etdirən əsərləri, Tbilisi şəhərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan mədəniyyət və istirahət parkının, M.F.Axundzadə adına məktəbin və kitabxananın, Bakı şəhərindəki Tbilisi prospektinin və "Dostluq abidəsi"nin fotosəkilləri yer alıb.

Mədəni tədbirlər və konfransların da keçirildiyi muzeydə Mirzə Şəfi Vazehin 1820-1830-cu illərdə Gəncədə qurduğu "Divani-Hikmət" ədəbi məclisinin fəaliyyətini davam etdirən "Müdrüklər Məclisi" yaradılıb. Burada Tbilisi şəhərində yeganə olan Azərbaycan dilində kitabxana və incəsənət qalereyası fəaliyyət göstərir.

Sonra Azərbaycanın birinci xanımı muzeyin xatirə kitabına ürək sözlərini yazdı. Uşaqlar tərəfindən toxunmuş kiçik xalçalar xanım Mehriban Əliyevaya hədiyyə olundu.

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva Tbilisidə Gürcüstan Milli Muzeyində olub

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva aprelin 6-da Tbilisidə Gürcüstan Milli Muzeyində olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Gürcüstan Milli Muzeyində bu ölkənin tarixinin müxtəlif dövrlərinə aid eksponatlar sərgilənir.

Muzeyin "Gürcüstanda Daş dövrü" ekspozisiyası ölkədə aşkara çıxarılmış ən vacib arxeoloji irsi təqdim edir. İndiyədək Gürcüstanda 500-dən çox Daş dövrü abidəsi qeydə alınıb. Ekspozisiyada Dmanisidə (Kvemo Kartli bölgəsi) aşkarlanan tapın-

tılar xüsusi yer tutur. Burada təxminən 1,8 milyon il əvvələ aid insan qalıqları və əmək alətləri var. "Arxeoloji xəzinə" ekspozisiyasında isə Gürcüstanda aşkar edilmiş və eramızdan əvvəl III minillikdən eramızın IV əsrinə qədər olan dövərə aid nadir zərgərlik məmulatları nümayiş olunur.

Ekspozisiyalarla tanışlıqdan sonra Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın adından Gürcüstan Milli Muzeyinə "Azərbaycan"ın istehsalı olan beş nadir xalçadan ibarət "Mədəni irsə yeni baxış" adlı kolleksiya hədiyyə edildi. Kolleksiya qədim xalça nümunələrinin müasir interpretasiyasını təqdim edir. Kolleksiya klassik elementlərin, xüsusilə "Xətai" və "Çələbi" motivlərinin müasir kompozisiyada sintezi olan "Naxçıvan", Qarabağ xalça məktəbinin zəngin ornamentləri ilə yenidən işlənən "Açma-yumma", ritmik və təkrarlanan elementlərlə kainat harmoniyasını xatırladan "Qarabağ", "Bəndi-Rumi" kompozisiyası və Şərqi sənət ənənələrinin müasir ifadəsi olan "Ovçuluq" və 2500 illik tarixə malik, dünyanın ən qədim xovlu xalçasının müasir interpretasiyası olan "Pazırk" xalçaları daxildir.

Muzeyin rəhbərliyi hədiyyələrə görə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevaya minnətdarlıq bildirdi.

Həm yaxşı, həm də çətin günlərdə...

Azərbaycan və İran xoş günlərin sevincini bölüşən, çətinliklər zamanı həmişə bir-birinə köməyə gələn, dəstək göstərən qonşu ölkələrdirlər. Hər iki ölkədə cəmiyyətlər və dövlətlər səviyyəsində qarşılıqlı rəğbət yüksək səviyyədədir. Fevralın 28-dən başlayan müharibə ilə əlaqədar dost ölkədə yaranan çətinliklərin respublikamızda böyük həssaslıqla izlənilməsi bunun əyani təsdiqidir. Müharibə başlayandan bəri prezidentlər İlham Əliyev və Məsud Pezeşkiyan bir neçə dəfə telefon vasitəsi ilə təmaslar quraraq müxtəlif məsələlərlə əlaqədar fikir mübadiləsi aparıblar. Son olaraq Prezident İlham Əliyev İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycanla təşəkkür etməsinə münasibət bildirib.

Bu barədə Prezidentin "X" sosial media hesabında paylaşım edilib. Paylaşımında deyilir: "İran İslam Respublikasının Prezidenti, qardaşım Prezident Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan xalqına və dövlətinə göstərilən dəstəyə görə təşəkkürünü ifadə etməsi xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

Dost və qardaş xalqlarımız əsrlər boyu bir-birinə dayaqlı olub və həm yaxşı, həm də çətin günlərdə daim bir-birimizin yanında olmağa davam edəcəyik".

Bir sıra təbii amillərə şərtlənən dostluq münasibətləri

Müstəqil Azərbaycanın xarici siyasət kursunda qonşularla xoş münasibətə əsaslanan münasibətlərin qurulması xüsusi yer tutur. Prezident İlham Əliyev müxtəlif auditoriyalar qarşısında etdiyi çıxışlarında dəfələrlə əsaslandıraraq ki, heç bir ölkə qonşu dövlətlərlə yüksək səviyyədə əməkdaşlıq qurmadan uğurlu inkişafını təmin edə bilməz. Öz növbəsində respublikamız regional əməkdaşlığın dərinləşməsinə davamlı töhfələr verir. Ölkəmizin İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrinə uyğun olaraq yaratdığı reallıqlar regionda təhdidlərin aradan qaldırılmasına və sabitlik, təhlükəsizlik şəraitində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə münbit zəmin yaradıb.

Azərbaycanla İranın dostluq münasibətlərinə gəldikdə isə bunu ilk növbədə bir sıra təbii amillərə şərtləndirir. Hər şeydən əvvəl Azərbaycanla İranın coğrafi bağlılığı var. Respublikamızın ən uzun dövlət sərhədi 765 kilometr olmaqla məhz bu ölkə ilədir. Bu amil də iki ölkə arasında əlaqələrin qurulmasını asanlaşdırır, daşmalarda xərcləri azaldır, vaxtı qısaltır, təhlükəsizliyi təmin edir.

Coğrafiya yaxın olduğu kimi, Azərbaycan və İran xalqlarının keçdikləri yolda da oxşarlıqlar çoxdur. Tarixi əlaqələr, etiqad birliyi, mədəni köklər, milli-mənəvi dəyərlər, xalqların həyat tərzindəki oxşarlıqlar və bu kimi digər cəhətlər dostluğumuzun möhkəm və etibarlı olmasına, necə deyirlər, təbii təminatlar verir.

İran həm də o dövətdir ki, dünya üzrə müstəqil Azərbaycanın hüduddarından kənarında ən çox azərbaycanlı məhz burada yaşayırdı. Onlar ta qədimdən İran tarixinin formalaşmasında, bu dövlətin inkişafında mühüm rol oynayıblar. Bu gün də İranın ictimai-siyasi və mədəni həyatında soydaşlarımızın rolu böyükdür.

Uğurla reallaşdırılan birgə layihələr

İndiyədək Azərbaycanla İranın birlikdə reallaşdırdıqları layihələr iki ölkə arasında münasibətlərin yüksələn xətlə inkişaf etməsinə əyani şəkildə təsdiqləyir. Xüsusilə də nəqliyyat sahəsində reallaşdırılan birgə layihələr əməkdaşlığa yaxşı nümunədir. Hər iki ölkə Şimal-Cənub Dəhlizində öz səylərini birləşdirməklə onun funksionallığının artırılmasına böyük səy göstərirlər.

Ağbend istiqamətində yeni avtomobil körpüsünün inşası əlaqələrin genişlənməsinə güclü impuls verəcək. Körpünün tikintisi artıq başa çatıb və sərhəd-gömrük infrastrukturunun inşası təmənləndirilib. 600 kiloqrama yaxın çay, həmçinin 2 ton yaxın dərman və tibbi ləvazimatlar daxil idi.

Bundan sonra Azərbaycanın Novruz bayramı ərəfəsində qonşu ölkəyə 5 yük avtomobili (TIR) vasitəsilə növbəti humanitar yardım yola salınıb. Bu humanitar yardıma ümumi həcmi 82 ton olan müxtəlif adda ərzaq məhsulları, dərman vasitələri və tibbi ləvazimatlar daxil idi. Humanitar yardımın Novruz bayramı ərəfəsində göndərilməsi nəzərə alınaraq, yük avtomobillərinə müvafiq Novruz sovgatı və bayram məhsulları da əlavə olunub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, İran İslam Respublikasına növbəti humanitar yardım aprelin 4-də yola salınıb. Yardım prezidentlər İlham Əliyev və Məsud Pezeşkiyan arasında 2026-cı il martın 8-də baş tutmuş telefon danışıqlarına uyğun olaraq həyata keçirilib. Məqsəd qonşu və dost İran xalqının mövcud ehtiyaclarının qarşılanmasına dəstək göstərməkdir.

İran İslam Respublikasına göndərilən, ümumi həcmi 200 ton olan humanitar yardıma 190 ton ərzaq və qida məhsulları, 7 ton dərman vasitələri və 3 ton tibbi ləvazimatlar daxildir. Humanitar yardım 10 yük avtomobili (TIR) vasitəsilə yola salınıb.

Dost ölkənin üzvlüyü çətinliklərə Azərbaycanın həssas yanaşması

İki dost və qardaş xalqın həm yaxşı, həm də çətin günlərdə daim bir-birinin yanında olmasını İranın fevralın 28-dən başlayan müharibə ilə əlaqədar üzvlüyü çətinliklərə Azərbaycanın həssas yanaşma sərgiləməsi bir daha təsdiqləyir. Məlumdur ki, fevralın 28-dən başlayan İran - ABŞ - İsrail müharibəsi bu ölkədə mülki infrastrukturaya ciddi ziyan vur-

rur, təchizatı çətinləşdirir. Belə vəziyyətdə Azərbaycan özünün humanizmə və qonşuluq siyasətinə sadiqliyini nümayiş etdirir. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev İran İslam Respublikasının Ali Rəhbəri Ayətullah Seyid Əli Xameneinin və bir çox mülki şəxsin həlak olması ilə əlaqədar İranın Azərbaycanla sadiqliyini nümayiş etdirir. Eyni zamanda, dövlətimizin başçısının tapşırıqlarına uyğun olaraq respublikamızdan qonşu ölkəyə humanitar yardımlar göndərilir. Respublikamızdan İrana ilk dəfə humanitar yardım martın 10-da yola salınıb. Göndərilən yardıma 10 ton un, 6 ton düyü, 2,4 ton şəkər, 4 tondan artıq içməli su, 600 kiloqrama yaxın çay, həmçinin 2 ton yaxın dərman və tibbi ləvazimatlar daxil idi.

Bundan sonra Azərbaycanın Novruz bayramı ərəfəsində qonşu ölkəyə 5 yük avtomobili (TIR) vasitəsilə növbəti humanitar yardım yola salınıb. Bu humanitar yardıma ümumi həcmi 82 ton olan müxtəlif adda ərzaq məhsulları, dərman vasitələri və tibbi ləvazimatlar daxil idi. Humanitar yardımın Novruz bayramı ərəfəsində göndərilməsi nəzərə alınaraq, yük avtomobillərinə müvafiq Novruz sovgatı və bayram məhsulları da əlavə olunub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, İran İslam Respublikasına növbəti humanitar yardım aprelin 4-də yola salınıb. Yardım prezidentlər İlham Əliyev və Məsud Pezeşkiyan arasında 2026-cı il martın 8-də baş tutmuş telefon danışıqlarına uyğun olaraq həyata keçirilib. Məqsəd qonşu və dost İran xalqının mövcud ehtiyaclarının qarşılanmasına dəstək göstərməkdir.

İran İslam Respublikasına göndərilən, ümumi həcmi 200 ton olan humanitar yardıma 190 ton ərzaq və qida məhsulları, 7 ton dərman vasitələri və 3 ton tibbi ləvazimatlar daxildir. Humanitar yardım 10 yük avtomobili (TIR) vasitəsilə yola salınıb.

Eyni zamanda, Azərbaycan bir neçə dəfə Rusiyadan gələn humanitar yardımın İrana göndərilməsinə imkan yaradıb. Dövlətimizin başçısının bildirdiyi kimi, qonşu və dost ölkəyə respublikamızdan humanitar yardımlar göndərilməsi bundan sonra da davam etdiriləcək.

Qarabağ AZƏRBAYCANDIR!!!

Bu FAKTIN nə Rusiya, nə də Ermənistan tərəfindən təsdiqinə ehtiyac yoxdur
Rəsmi Bakı Rusiyaya etiraz etdi

XX əsrin sonunda Sovet İttifaqının dağılması ilə işğala və təcavüzə məruz qalan Azərbaycan heç bir zaman bu faktla barışmayıb. BMT və onun kimi digər yüksək strukturların tribunasından Azərbaycan həqiqətləri səsləndirilib, Qarabağın Azərbaycanın tarixi, ayrılmaz və suveren ərazisi olması faktı bütün beynəlxalq aləmə çatdırılıb. Tarix yaranan gündən - minilliklər boyu bu region Azərbaycanın ərazisi olub və olacaq. 1990-cı illərin əvvəlində Ermənistanın etdiyi hərəkətlər isə İŞĞAL FAKTI idi. Azərbaycan yorulmadan, usanmadan, hətta qarşısı qalır müəyyən maneələrlə kəsməyə çalışılsa belə bu faktı bütün dünyaya çatdırdı. Bütün beynəlxalq strukturlar, başda BMT TŞ olmaqla Qarabağın Azərbaycanın suveren ərazisi olmasını təsdiqləyən qətnamələri, qərarları və bəyanatları mövcuddur. Beləliklə, 2020-ci ildə və 2023-cü ildə Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü, suverenliyini təmin edən zaman həm də tarixi ədalət öz yerini tapdı. Qarabağ ərazisi işğaldan azad edildi, beynəlxalq hüquq bərpə olundu. Artıq 6 ildir ki, işğal faktı aradan qaldırılıb, regionda yeni bir reallıq hökm sürür. Azərbaycan vaxtilə Qarabağın azad edilməsi istiqamətində beynəlxalq səviyyədə iş aparılmasına imkan yaratmışdı - dövlətimiz qlobal dünyanın beynəlxalq hüququ təmin edəcəyinə inanırdı. Amma təəssüf ki, bu baş vermədi - Azərbaycan özünün iradəsi, qətiyyəti və gücü sayəsində torpaqlarını işğaldan azad etdi. Yeni mərhələdə isə bölgədə sülh prosesinin inkişafı hədəflənir - Ermənistan ilə Azərbaycan ikili formatda münasibətlərini yeni dövr üçün tənzimləməyə çalışırlar. Bu isə artıq beynəlxalq aləmin deyil, iki dövlətin arasında olan bir prosedir.

Siyasi etikadan kənar, beynəlxalq hüquqa zidd...

Təəssüfləndirici haldır ki, bəzən ölkələr qarşılıqlı münasibətlərini "nizamlamaq" üçün fərqli "yollara" əl atırlar. Hətta başqa dövlətlərin daxili işlərinə əl uzatmağa çalışır, bunu "müzakirə predmeti" etməyə cəhd göstərir. Bu, yolverilməzdir. Məsələn, bu ilin aprelin 1-də Moskvada Rusiya prezidenti Vladimir Putin ilə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında gedən müzakirələr zamanı nədənsə Azərbaycanın suverenliyi, Qarabağın azad edilməsi kimi məsələlər "nədənsə" müzakirə predmetinə çevrilib. Ermənistan ilə Rusiya arasındakı hazırkı münasibətlər heç kimə sirr deyil - İrəvan Kremlin orbitindən tam mitinə edərək Aİ-yə üz tutub. Bu, Ermənistanın daxili işidir. Rusiya isə cidd-cəhdlə bu faktı "fərqli is-

tiqamətlərdə yozmağa çalışır". Münasibətlərdəki gərginliyin Vətən müharibəsi, antiterror tədbirləri zamanı Azərbaycanın öz tarixi, hüquqi ərazisi olan Qarabağın azad edilməsi ilə faktı "uzlaşdırılmasına" çalışılması isə həm diplomatik cəhətdən qeyri-etik, həm də siyasi cəhətdən qüsurlu bir haldır. Moskva İrəvan ilə münasibətlərini Qarabağ üzərində spekulasiya etməklə nizama salmağa "çalışırsa", bu ən böyük səhvdir. Vladimir Putinin "Ermənistan 2022-ci ildə Qarabağın Azərbaycan torpaqları olmasını ilk olaraq təsdiqləyib" formasında "ibarəsi" isə düzgün ifadə deyil - Qarabağ hər zaman, hətta işğaldan zamanlarda belə Azərbaycan torpağı olub. Bunu elə Rusiya da hər zaman təsdiqləyib. Amma bu fikirlərin yanlış for-

mada "tirajlanma" cəhdi digər marğa yatmış ermənipərəstlərdə "dilən dil verir".

Qarabağı nəinki Paşinyan və ya bir başqası "təslim etməyib" - Qarabağı Azərbaycanın şanlı Silahlı Qüvvələri müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə canı, qanı bahasına işğaldan azad edib. Paşinyan Şuşada yallı getmirdimi? Və ya Ermənistanın hazırkı iqtidarı "yeni işğallar" haqda danışdırmı? Kimin torpağını kimə təslim edirlər? Qarabağ hər zaman Azərbaycan torpağı olub. Sadəcə, Qarabağın işğaldan azad edilməsi Zatulın və onun kimilərinin erməni lobbisi tərəfindən ayrılan pullarının kəsilməsinə səbəb olub. Zatulının pərdə arxasından "çıxardığı səs" məhz bundan qaynaqlanır

Ermənistan ilə Rusiya arasındakı hazırkı münasibətlər heç kimə sirr deyil - İrəvan Kremlin orbitindən tam imtina edərək Aİ-yə üz tutub. Bu, Ermənistanın daxili işidir. Rusiya isə cidd-cəhdlə bu faktı "fərqli istiqamətlərdə yozmağa çalışır". Münasibətlərdəki gərginliyin Vətən müharibəsi, antiterror tədbirləri zamanı Azərbaycanın öz tarixi, hüquqi ərazisi olan Qarabağın azad edilməsi faktı ilə "uzlaşdırılmasına" çalışılması isə həm diplomatik cəhətdən qeyri-etik, həm də siyasi cəhətdən qüsurlu bir haldır. Moskva İrəvan ilə münasibətlərini Qarabağ üzərində spekulasiya etməklə nizama salmağa "çalışırsa", bu ən böyük səhvdir

Zatulının "səsi" - köhnə ermənipərəst təzə "iştaha" düşüb...

Nədəndirsə, Paşinyan ilə Putin arasında gedən "müzakirə" sonradan bəzi şəxslər tərəfindən də davam etdirilir. Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskovun açıqlamasının ardından köhnə ermənipərəst deputat Konstantin Zatulın "həvəslə" yenidən bu məsələ ətrafında polemika açmaq cəhdini ortaya qoyur. Zatulın məsələni bir az da "dramatikləşdirməyə" çalışır - guya,

Paşinyan Qarabağı Azərbaycana təslim edib. Onun "fikirlərindəki" altmənə da elə bütün siyasi fəaliyyəti kimi yanlış və qərəzlidir. Qarabağı nəinki Paşinyan və ya bir başqası "təslim etməyib" - Qarabağı Azərbaycanın şanlı Silahlı Qüvvələri müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə canı, qanı bahasına işğaldan azad edib. Paşinyan Şuşada yallı getmirdimi? Və ya Er-

mənistanın hazırkı iqtidarı "yeni işğallar" haqda danışdırmı? Kimin torpağını kimə təslim edirlər? Qarabağ hər zaman Azərbaycan torpağı olub. Sadəcə, Qarabağın işğaldan azad edilməsi Zatulın və onun kimilərinin erməni lobbisi tərəfindən ayrılan pullarının kəsilməsinə səbəb olub. Zatulının pərdə arxasından "çıxardığı səs" məhz bundan qaynaqlanır.

Azərbaycan etirazını bildirir...

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi Rusiyada Azərbaycanın Qarabağ bölgəsi ilə bağlı son günlərdə səsləndirilən fikirlərə dair şərh verib. Bildirilib ki, Rusiya Federasiyasının

aid məsələlərə toxunulub. Bununla əlaqədar, diplomatik kanalları vasitəsilə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindən siyasi spekulasiyalarda istifadə edilməsinin qəbul edilməliyi barədə mövqeyimiz və bunun

dentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov "Vesti" kanalına müsahibəsində Ermənistan-Rusiya münasibətlərinə dair mövqə bildirərkən növbəti dəfə Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi ilk olaraq Rusiya, yoxsa Ermənistan tərəfindən tanınması barədə şərh verib. Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olması hər hansı bir dövlətin qərarına deyil, tarix, beynəlxalq hüquq və ədalətə söykənir. Bu, 2020-ci il 44 günlük Vətən müharibəsi və 2023-cü il 1 günlük antiterror tədbirləri nəticəsində bir daha təsdiq olunaraq, tam bərqərar olub. Rusiya tərəfinə bir daha xatırlatmaq istərdik ki, Rusiya Federasiyası daxil olmaqla, heç bir ölkə, heç bir dövrdə Qarabağ bölgəsi daxil olmaqla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü sual altına qoymayıb. Azərbaycanın suverenliyinə aid olan məsələlərin Rusiya-Ermənistan münasibətlərinin sadə olmadığı hazırkı dövrdə ictimai müstəvidə münasibətlərin aydınlaşdırılması predmetinə çevrilməyəcəyinə dair gözləntilərimizi bir daha Rusiya tərəfinin diqqətinə çatdırırıq", - deyir XİN-in şərhində vurğulanıb.

Prezidenti Vladimir Putin və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan arasında aprelin 1-də Moskvada keçirilmiş görüş zamanı və ondan sonra Rusiyanın rəsmi şəxsləri tərəfindən Azərbaycanın sifətilə işlərinə

dayandırılmasına dair gözləntilərimiz Rusiya Prezidentinin Administrasiyasının, Hökumətin və XİN-in diqqətinə çatdırılıb. Buna baxmayaraq, mövzu Rusiya tərəfinin rəsmi siyasi diskursunda davam etməkdədir. "Bu gün Rusiya Prezi-

Beynəlxalq aləmin mövqeyi...

Bir daha vurğulanmalıdır ki, Qarabağın Azərbaycanın tərkib hissəsi olmasını təsdiqləyən beynəlxalq mövqə son 30-40 ildə bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatların qətnamə və bəyanatlarında öz əksini tapıb. Bu sənədlər beynəlxalq hüququn əsas prinsiplərinə-dövlətlərin ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığına əsaslanır. Məsələn, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri - Qarabağ məsələsi ilə bağlı ən mühüm hüquqi sənədlər BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsidir: - 822 sayılı qətnamə (30 aprel 1993) - Kəlbəcərin işğalı pislənir, Ermənistan silahlı qüvvələrinin dərhal çıxarılması tələb olunur; - 853 sayılı qətnamə (29 iyul 1993) - Ağdamın işğalı pislənir, İşğalçı qüvvələrin geri çəkilməsi tələb edilir; - 874 sayılı qətnamə (14 oktyabr 1993) Atəşkəs və sülh planı dəstəklənir, əvvəlki qətnamələrin icrası tələb olunur; - 884 sayılı qətnamə (12 noyabr 1993) - Zəngilan və Hora-

diz istiqamətində hücumlar pislənir, qoşunların çıxarılması yenidən tələb edilir. Bu qətnamələrin hamısında Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təsdiqlənir, Ermənistan qoşunlarının işğal olunmuş ərazilərdən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb olunur. Bundan başqa, BMT Baş Assambleyasının son bəyanatlarında, BMT platformasında qəbul olunan sənədlər və çıxışlarda Qarabağ Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi təqdim edilir, beynəlxalq sərhədlərin dəyişdirilməsinin güc yolu ilə yolverilməzliyi vurğulanır. Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) 2005-ci ildə qəbul olunan 1416 sayılı qətnaməsində Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal etdiyi qeyd olunur, qoşunların işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılması tələb edilir. Avropa Parlamentinin 2010-cu ildə qəbul edilən qətnaməsində (Cənubi Qafqaz strategiyası) Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxması

tələb olunur. Bu siyahıya ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı və digər qurumların da adlarını əlavə etmək olar. Bütün bəyanat və qətnamələrdə Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə dəstək ifadə olunur - ortaya qoyulan ümumi mövqə isə ondan ibarətdir ki, Qarabağ Azərbaycan Respublikasının ərazisidir, heç bir beynəlxalq təşkilat qondarma "Qarabağın "müstəqilliyini" tanımayıb, Ermənistanın bu ərazilərdə hərbi mövcudluğu işğal kimi qiymətləndirilib, işğal olunmuş ərazilərdən qoşunların çıxarılması tələb olunub. Beləliklə, Rusiya ilə Ermənistanın öz "münasibətlərinə" dolayısı ilə də olsa, Azərbaycan torpaqları üzərindən aydınlıq gətirmək cəhdləri nə hüquqi, nə də mədəni əsasla sığmır. Azərbaycan daima ədalətli, haqqı və hüququ tələb edib, qoruyub, dəstəkləyib...

Azərbaycan ərazisinin 13 faizi mina ilə çirkləndirilib

Hər il aprelin 4-də dünyada Beynəlxalq Mina Xəbərdarlığı və Minatəmizləmə Fəaliyyətinə Yardım Günü qeyd edilir. 2005-ci il dekabrın 8-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Baş Assambleyası bu günün elan olunması haqqında qətnamə qəbul edib. Baş Assambleya BMT-nin və müvafiq strukturların dəstəyi ilə minaların və mühəribənin partlayıcı qalıqlarının mülki əhalinin təhlükəsizliyinə, sağlamlığına və həyatına ciddi təhlükə törətdiyi və ya milli və yerli səviyyədə sosial-iqtisadi inkişafa mane olduğu ölkələrdə minatəmizləmə fəaliyyətini həyata keçirmək üçün milli potensialın yaradılmasına və inkişafına kömək göstərməyə davam etməyə çağırıb. Artıq 20 ildən çoxdur ki, BMT-nin Minatəmizləmə Xidməti mülki şəxslər, sülhməramlar və humanitar işçilər də daxil olmaqla, partlayıcı qurğulardan zərər çəkmiş insanların ehtiyacları ilə bağlı məsələlərə reaksiya verir.

160-dan artıq ölkənin ratifikasiya etdiyi Konvensiya...

BMT-nin Minatəmizləmə Xidməti təşkilatın missiyalarının yerləşdirilməsini asanlaşdırmaqla, humanitar yardım çatdırmaqla, mülki insanları qorumaqla, məcburi köçkünlərin və qaçqınların könüllü qayıtmasını dəstəkləməklə insanların həyatını xilas edir. Xidmətin əməkdaşları beynəlxalq humanitar hüququn və insan hüquqlarının təşviqinə yönəlmiş icmaların yenidən qurulması fəaliyyətlərində və kampaniyalarda iştirak edirlər.

2026-cı ildə Beynəlxalq Mina Xəbərdarlığı və Minatəmizləmə Fəaliyyətinə Yardım Günü "Sülhə sərməyə qoyun, mina fəaliyyətinə sərməyə qoyun" mövzusunda qeyd olunur. Bu ilin qlobal mövzusu əsas bir həqiqəti vurğulayır: mülki şəxsləri təhlükəyə atan, humanitar və inkişaf səylərini əngəlləyən piyada əleyhinə minalar, klaster sur-

XİN: Beynəlxalq ictimaiyyəti minatəmizləmə fəaliyyətini dəstəkləməyə çağırır

Azərbaycan mina təhlükəsinin ən ağır nəticələrini yaşayan ölkələrdən biridir. Ermənistan işğalçılıq siyasəti dövründə ərazilərimizə yüzminlərlə mina basdırıb. Respublikamız mina və mühəribənin digər partlayıcı qalıqları ilə ən çox çirklənmiş ölkələr arasında ilk onluqdadır. Rəsmi məlumatlara görə, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə təxminən 11 min 667 kvadrat kilometr sahə mina və digər partlayıcı qalıqları ilə çirklənib. Bu, ölkə ərazisinin 13 faizindən çoxu deməkdir. Həmin ərazilərdə təxminən 1 milyondan çox minanın mövcud olduğu bildirilir.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Beynəlxalq Mina Xəbərdarlığı və Mina Təhlükəsinə qarşı Mübarizə Günü

ilə bağlı "X" sosial media hesabında etdiyi paylaşımında qeyd olunub ki, Azərbaycan minaların ağır humanitar fəsadlarının aradan qaldırılmasına sadıq olduğunu bir daha təsdiqləyir: "Azərbaycanda minalar və partlamamış hərbi sursatlar insan həyatı üçün ciddi təhlükə yaratmaqda, yenidənqurma işlərinə mane olmaqda və köçkünlərin təhlükəsiz qayıdışına əngəl törətməkdə davam edir". Vurğulanıb ki, Azərbaycan mina çirklənməsindən ən çox əziyyət çəkən ölkələr sırasında qalmaqdadır: "Biz beynəlxalq ictimaiyyəti humanitar minatəmizləmə səylərinə və mina qurbanlarına göstərilən yardım dəstəyi gücləndirməyə çağırırıq. Minasız gələcək davamlı sülh, inkişaf və insan təhlükəsizliyi üçün zəruridir".

30 il ərzində 3400-dən çox insan minaların qurbanı olub

satlarının qalıqları və digər partlayıcı sursatlar mövcud olduğu müddətdə sülh davamlı ola bilməz. BMT-nin minalarla mübarizə iştirakçıları münafiqlərdən təsirlənən əhəmiyyətli olan insanlara dəstək olmaq üçün mikrolayihələrin və əməliyyat təşəbbüslərinin maliyyələşdirilməsinin vacibliyini vurğulayırlar. Bu, mülki şəxslərin müdafiəsi və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə texnoloji və innovativ potensialın yaradılması üzrə qlobal öhdəliyi gücləndirir. 1997-ci ildən "Piyada əleyhinə minaların istifadəsi, ehtiyatı, istehsalı və təhvilinin qadağan edilməsi və onların məhvi haqqında" Konvensiyanın imzalanmaya açıldığı vaxtdan bəri 160-dan artıq ölkə onu ratifikasiya edib və ya bu sənədə qoşulub. Bu sənəd piyada əleyhinə minaların mülki şəxslərə təsiri barədə ictimaiyyətin məlumatlılığını artırıb və ümumi qadağan olunma tədbirləri üçün qlobal dəstəyi səfərbər edib.

Azərbaycanın BMT yanında Daimi Nümayəndəliyi isə Beynəlxalq Mina Xəbərdarlığı və Mina Təhlükəsinə qarşı Mübarizə Günü ilə bağlı bəyanat yayıb. Bəyanatda bildirilib ki, Azərbaycan mühəribənin partlayıcı qalıqları və kустar üsulla hazırlanmış partlayıcı qurğular səbəbindən yarananma, ölüm və ya əsas xidmətlərə çıxışın məhduddlaşdırılması riski ilə üzvləşən milyonlarla insanın qarşılaşdığı təhlükələrdən ən çox əziyyət çəkən ölkələr sırasında və ərazisinin 13 faizindən çoxu mina ilə çirklənib. Diqqətə çatdırılıb ki, son 30 il ərzində 3 400-dən çox insan minaların və mühəribənin partlayıcı qalıqlarının qurbanı olub. Təkcə 2020-ci ilin noyabr ayından bəri aralarında qadın və uşaqların da olduğu 421 mülki şəxs mina partlayışlarının qurbanı olub, onlardan 72-si həlak olub, 349-u isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb və bu rəqəm artmağa davam edir.

Qeyd olunub ki, genişmiqyaslı

Nardar BAYRAMLI

Hərbi sahədə uğurlu əməkdaşlıq...

Azərbaycan və Türkiyə hərbiçilərinin birgə təlimləri qardaşlığın göstəricisidir

Milli təhlükəsizlik strategiyasının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən hərbi təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi milli ordunun maddi-texniki və mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsindən xeyli dərəcədə asılıdır. Son illər bu sahədə keçirilən davamlı islahatların və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsində Azərbaycan regionda ən güclü orduya malik olan dövlətə çevrilib. Hazırda Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü ordularından biridir. Yeni ölkəmiz güclü orduya, təkmilləşmiş hərbi sistemə və inkişaf etmiş müdafiə sənayesinə malikdir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri quruda, suda və havada döyüş tapşırığını yerinə yetirmək, ölkəni istənilən hücumdan müdafiə etmək qüdrətinə malikdir. Beynəlxalq hərbi tədqiqat mərkəzlərinin də rəyinə görə, Azərbaycan Ordusu regionun ən hazırlıqlı və müasir silahlı qüvvələri sayılır.

Qarsda "Heydər Əliyev-2026" birgə təlimi...

Azərbaycan dost və tərəfdaş ölkələrlə davamlı olaraq birgə hərbi təlimlər keçirir. İki qardaş dövlət olan Azərbaycanla Türkiyənin hərbi qüvvələrinin birgə hərbi təlimləri isə artıq ənənə halını alıb. Buna nümunə kimi iki ölkənin "Mustafa Kamal Atatürk", "Anadolu Qartalı", "Sarsılmaz Qardaşlıq" adlı birgə hərbi təlimlərini göstərmək olar. Eləcə də Azərbaycan, Türkiyə və Pakistanın xüsusi təyinatlılarının "Üç qardaş" hərbi təlimləri də xüsusi vurğulanmalıdır.

Qeyd edək ki, 2026-cı il planına əsasən, Azərbaycan və Türkiyə

atların planlaşdırılması və icrası, koordinasiyanın təşkil edilməsi, döyüşün hertərəfli təminatı üzrə təcrübə mübadiləsinin aparılması və şəxsi həyatın bilik və bacarıqlarının artırılmasından ibarətdir. Təlimin planında müxtəlif şəraitlərdə döyüş, eyni zamanda, xüsusi tapşırıqların icra olunması öksini tapıb.

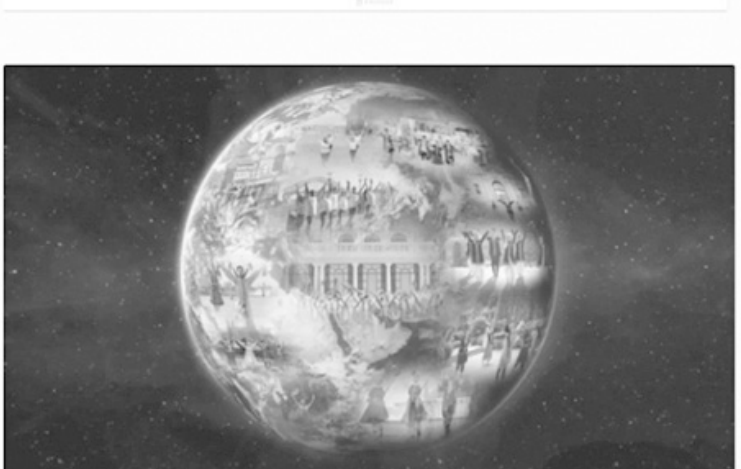
"Şuşa Bəyannaməsi" hərbi əlaqələri gücləndirir

malaşdırılması və modernləşdirilməsi istiqamətində birgə səylərin davam etdirilməsi bildirilir. Bütün bunlar isə yeni dönmədə Azərbaycan-Türkiyə mütəfəqqiyyətinin əsas komponentləri sırasındadır.

Hərbi ekspert qeyd edib ki, Azərbaycanla Türkiyə arasında birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi hərbi əməkdaşlığın mühüm elementlərindən biridir. Bütün sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də hər iki dövlətin əməkdaşlığı yüksələn xətlə davam edir. Yeni bu istiqamətdə siyasi iradə ortadadır. Bunun nəticəsində Azərbaycan və Türkiyə silahlı qüvvələrinin birgə hərbi təlimləri ilbəl artırılır. Onun sözlərinə görə, Türkiyənin Qars şəhərində keçirilən "Heydər Əliyev-2026" birgə təlimi də bu baxımdan önəmlidir. Bu təlimlər heç bir ölkəyə qarşı yönəlməyib, sadəcə iki qardaş ölkənin əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilir.

"Əslində, düşünürəm ki, bu hərbi təlimlər sülh və təhlükəsizlik naminədir, onun bütün region üçün faydası var. Çünki Azərbaycanla Türkiyə hər zaman bölgədə sülh və əməkdaşlıq təşəbbüsləri ilə çıxış edir. Məşhur bir deyim var ki, "təlimdə nə qədər tər töksən, döyüşdə bir o qədər az qan axırsan". Türkiyə ordusu NATO-nun ikinci güclü ordusudur. Azərbaycan Ordusu-nun belə bir güclü, müasir tələblərə cavab verən ordu ilə əməkdaşlığı, birgə təlimləri davam edəcək", - deyər E.Həsəni vurğulayıb.

Nardar BAYRAMLI

"Daily News Hungary": Azərbaycan diasporu rəqəmsal diplomatiyada fəal rolunu gücləndirir

Macarıstanın "Daily News Hungary" nəşrində dərc olunan məqalədə Azərbaycan diasporunun müasir kommunikasiya və rəqəmsal diplomatiya mühitində artan rolunu geniş şəkildə təhlil olunub. Nəşr qeyd edir ki, qlobal rəqəmsallaşma şəraitində informasiya axınının sürəti və ictimai iştirak imkanlarının genişlənməsi diaspor təşkilatları üçün yeni imkanlar yaradıb.

Macarıstanın "Daily News Hungary" nəşrində dərc olunan məqalədə Azərbaycan diasporunun müasir kommunikasiya və rəqəmsal diplomatiya mühitində artan rolunu geniş şəkildə təhlil olunub. Nəşr qeyd edir ki, qlobal rəqəmsallaşma şəraitində informasiya axınının sürəti və ictimai iştirak imkanlarının genişlənməsi diaspor təşkilatları üçün yeni imkanlar yaradıb.

Macarıstanın "Daily News Hungary" nəşrində dərc olunan məqalədə Azərbaycan diasporunun müasir kommunikasiya və rəqəmsal diplomatiya mühitində artan rolunu geniş şəkildə təhlil olunub. Nəşr qeyd edir ki, qlobal rəqəmsallaşma şəraitində informasiya axınının sürəti və ictimai iştirak imkanlarının genişlənməsi diaspor təşkilatları üçün yeni imkanlar yaradıb.

Macarıstanın "Daily News Hungary" nəşrində dərc olunan məqalədə Azərbaycan diasporunun müasir kommunikasiya və rəqəmsal diplomatiya mühitində artan rolunu geniş şəkildə təhlil olunub. Nəşr qeyd edir ki, qlobal rəqəmsallaşma şəraitində informasiya axınının sürəti və ictimai iştirak imkanlarının genişlənməsi diaspor təşkilatları üçün yeni imkanlar yaradıb.

Macarıstanın "Daily News Hungary" nəşrində dərc olunan məqalədə Azərbaycan diasporunun müasir kommunikasiya və rəqəmsal diplomatiya mühitində artan rolunu geniş şəkildə təhlil olunub. Nəşr qeyd edir ki, qlobal rəqəmsallaşma şəraitində informasiya axınının sürəti və ictimai iştirak imkanlarının genişlənməsi diaspor təşkilatları üçün yeni imkanlar yaradıb.

Avropa və Yaxın Şərqi təhlükəsizliyi bir-biri ilə sıx bağlıdır

Zelenskinin regiona səfəri nə il yadda qaldı?

Yaxın Şərqi münafiqinin davam etməsi nəticəsində Rusiya-Ukrayna müharibəsinin həlli ilə bağlı aparılan danışıqlar arxa plana keçib. Buna baxmayaraq, Kiyev diplomatik fəallığını artırmağa çalışır. Rusiya ilə müharibə şəraitində olmasına rəğmən Ukrayna Yaxın Şərqi münafiqəsinin həllində rol oynamaq istəyir. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin Suriyaya səfəri də bunu göstərir.

Zelenski Dəməşqdən əvvəl İstanbulda olub

Qeyd edək ki, Zelenski Suriyadan əvvəl Türkiyədə işgüzar səfərdə olub. Səfər çərçivəsində İstanbulda keçirilən görüşlərdə Ukrayna ilə Türkiyə arasında ikitərəfli münafiqə, regional proseslər, eləcə də ilk növbədə, İstanbul Prosesi çərçivəsində atəş-kəsin təmin edilməsi və davamlı həll yolları istiqamətində söylər müzakirə olunub. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə Zelenskinin Dolmabahçe İş Ofisində baş tutan görüşündə Türkiyə-Ukrayna ikitərəfli münafiqələri, Ukrayna-Rusiya müharibəsində sülh yolları, eləcə də regional və global prosesləri müzakirə ediblər. Prezident Ərdoğan görüş zamanı Türkiyənin Ukrayna ilə Rusiya arasında danışıqlara dəstəyinin davam edəcəyini, bölgənin daha çox sülh və sabitliyə ehtiyacı olduğunu bildirib. Ərdoğan Türkiyənin Qara dənizdə gəmiçiliyin təhlükəsizliyinə böyük əhəmiyyət verdiyini qeyd edərək enerji təchizatının təhlükəsizliyinin vacibliyini vurğulayıb.

O, Türkiyənin Ukrayna ilə qarşılıqlı ticarət dövriyyəsini artırmaqda qətiyyətli olduğunu və bunun üçün zəruri addımların atılmağa davam edəcəyini bildirib, Ukraynanın Körfəz ölkələri ilə münafiqələri inkişaf etdirməsinə dəstəyini ifadə edib.

Ukrayna Prezidenti V.Zelenski isə sosial media hesablarında yazıb ki, İstanbulda Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüş zamanı ölkələrimiz arasında ikitərəfli münafiqələri, Avropa və Yaxın Şərqi münafiqələri müzakirə etdik. Birgə və əlaqələndirilmiş hərəkətlərlə dünya-

nin hər yerində insanlar üçün daha böyük təhlükəsizliyin təmin edilməsi vacibdir. "Təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıqda yeni addımlar barədə razılığa gəldik. Bu, ilk növbədə, Türkiyəni necə dəstəkləyəcəyimizə aiddir: texnologiya və təcrübə. Birgə iş-

ləmək üçün fundamental siyasi öhdəlik var və komandalımız yaxın günlərdə detalları dəqiqləşdirəcəklər. Qaz infrastrukturunun tikintisində birgə layihələrin həyata keçirilməsi üçün praktik addımları, eləcə də qaz yataqlarının birgə işlənməsi imkanlarını müzakirə etdik", - deyərək Zelenski əlavə edib. O, Ukraynanın müstəqilliyinə və ərazi bütövlüyünə ardıcıl dəstəklərinə görə Türkiyə Prezidentinə və xalqına minnətdarlığını bildirib: "Bütün bu illər ərzində sıx əməkdaşlığımızı yüksək qiymətləndiririk ki, bu da bizə bütün bölgəmizi gücləndirəcək ciddi layihələr üzərində işləməyə imkan verir".

Hakan Fidan Ukrayna və Suriya liderlərinin görüşündə iştirak edib

Suriya səfəri çərçivəsində isə Volodimir Zelenski Dəməşqdə Suriyalı həmkarı Əhməd Əl Şaraa ilə görüşüb. Ukraynanın Prezident Ofisindən verilən məlumata görə, görüşdə təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunub. "Rusiyanın Ukraynaya qarşı müharibəsinin vəziyyəti nə də müzakirə etdik. Suriyanın

ləsinə böyük maraq var. Həmçinin Ukraynanın etibarlı qida məhsullarının təchizatçısı kimi roluna toxunduq və regionda orzaq təhlükəsizliyini gücləndirmək üçün birgə imzalanmış müzakirə etdik. Suriyanın hazırda üzlaşdırdığı enerji və infrastruktur çətinliklərindən yaxşı xəbərdar. Dövlətlərimizin və xalqların

verdiyi açıqlamada bildirilib. Diqqətçəkən məqam ondan ibarətdir ki, bu görüşdə Türkiyənin XİN başçısı Hakan Fidan da iştirak edib. Bu fakt Ankaranın regional prosesdə önəminin göstəricisidir. Dəməşqdə Zelenskinin səfəri çərçivəsində Ukrayna-Suriya-Türkiyə formatında üçtərəfli görüşün keçirilib".

müdafə əməkdaşlığı və orzaq təhlükəsizliyi məsələləri müzakirə olunub. Zelenski özünün telegram kanalında yazıb ki, "Dəməşqdə iki görüş - Suriya Prezidenti Əhməd Əl Şaraa və hər iki liderin komandaları ilə ikitərəfli görüş, həmçinin Ukrayna-Suriya-Türkiyə formatında üçtərəfli görüş keçirilib". "Təhlükəsizlik və müdafə məsələlərindən, İran ətrafında baş verən bütün hadisələrə görə regiondakı vəziyyətdən tutmuş ölkələrimiz arasında enerji və infrastruktur əməkdaşlığına qədər biz hər şeyi müzakirə edə bildik. Həmçinin orzaq təhlükəsizliyi üzərində işləməyə davam edəcəyik", - deyərək vurğulayıb.

Prezident, həmçinin qeyd edib ki, Ukrayna ilə Rusiya arasında danışıqlar prosesi də müzakirə olunub. "Ukrayna Əsəd rejiminin süqutundan sonra yeni Suriyanı dəstəkləyən ilk ölkələrdən biri olub. Biz sabitliyi və inkişafı dəstəkləməyə davam etməyə hazırıq. Xalqlarımızı, ölkələrimizi və iqtisadiyyatlarımızı daha da gücləndirmək üçün birlikdə daha çox çalışacağıq", - deyərək Zelenski əlavə edib.

ərazi bütövlüyü mövzusunda dəstəyini görə minnətdaram. Hərbi və müdafə sahəsində təcrübə mübadil-

mız imkanlarını artırmaq üçün birlikdə işləməyə hazırıq", - deyərək Ofisin Ukrayna Prezidenti adından

rilməsi də kifayət qədər ciddi mətləblərdən xəbər verir. Rəsmi açıqlamalara görə, üçtərəfli görüşdə

Səfirliklərin fəaliyyəti bərpa olunacaq

Onu da qeyd edək ki, səfər zamanı Ukrayna və Suriyada bu ölkələrin səfirliklərinin yenidən açılması barədə razılığa gəlinib. Ukraynanın xarici işlər naziri Andrey Sibiqaanın sözlərinə görə, Suriyanın xarici işlər naziri Əsəd Həsən əl-Şeybani ilə danışıqlar aparıb və tərəflər bir sıra vacib məsələləri, eləcə də təşəbbüsləri müzakirə ediblər. Avropa və Yaxın Şərqi təhlükəsizliyinin bir-

birliyi ilə sıx bağlı olduğu vurğulanıb və bu mövzu əsas diqqət mərkəzində olub. "Xalqlarımız üçün davamlı sülhə nail olmaq üçün birlikdə işləməyə davam edəcəyik. Həmçinin iqtisadi əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün böyük potensiala malik sahələr - ticarət, dəniz yollarının inkişafı və logistika məsələlərini müzakirə etdik", - deyərək Sibiqa qeyd edib. Nazir qida təhlükəsiz-

liyinin də prioritet olaraq qaldığını vurğulayıb.

O əlavə edib ki, Ukrayna regionda sabitliyi dəstəkləmək üçün Ukraynadan taxıl təşəbbüsü vasitəsilə töhfə verməyə hazırdır. Sibiqa bildirib ki, diplomatik münafiqələri bərpa ilə bağlı Birgə Kommünikənin imzalanmasından sonra ikitərəfli ticarət doqquz dəfə artıb və bunun daha da genişləndirilməsi üçün imkan-

lar mövcuddur. Tərəflər humanitar və təhsil sahəsində əməkdaşlıq məsələlərini də müzakirə ediblər. Qeyd olunub ki, Suriyadan olan bir çox tələbə Ukraynada təhsil alıb və almadıqda davam edir ki, bu da gələcək əməkdaşlıq üçün möhkəm zəmin yaradır. Nazir onu da deyib ki, tərəflər yaxın vaxtlarda Kiyev və Dəməşq şəhərlərində səfirliklərin fəaliyyətini bərpa etmək barədə razılığa gəliblər.

N.BAYRAMLI

Qlobal inflyasiya proqnozları ümidverici deyil

Bölgədə davam edən gərginliklər qiymətlərin kəskin artımına yol açır

İran və Yaxın Şərqi davam edən hərbi əməliyyatlar qlobal iqtisadiyyata öz ağır zərbələrini vurmaqdadır. Körfəz regionunda hərbi və siyasi ritorikanın sərt qalması xüsusilə də enerji bazarlarında risk amilini daha da yüksək saxlamaqdadır. Bu vəziyyət investitorların riskli aktivlərdən qismən uzaqlaşmasına və təhlükəsiz aktivlərə yönəlməsinə səbəb olur ki, gərginlik xüsusilə neft və qızıl bazarlarında qiymətlərin həssas reaksiya verməsinə dəstəklənir. Qlobal mühtidə əsas indekslərdə artım əvvəlki aylarla nisbətə çox zəif olub. Belə ki, "Dow Jones" cəmi 2,4 faiz artaraq 46,5 bəndə yüksəlib. "S&P 500" indeksi isə 0,72 faiz artaraq 6,57 bəndə, "Nasdaq Composite" isə 1,1 faiz artaraq 21,84 bənd təşkil edib. Avropa bazarlarında da artım tendensiyası müşahidə olunub. "Euro Stoxx" 2,93 faiz, "FTSE 100 Index" 1,85 faiz, "DAX Index" 2,73 faiz yüksəlib. Asiya-Sakit okean regionunda isə əsas indekslər üzrə əsasən mənfii dinamika qeydə alınıb. "Nikkei" 2,42 faiz, "TOPIX Index" 1,64 faiz, "Hang Seng Index" 1,52 faiz, "CSI 300 Index" 1,17 faiz geriləyib. Beləliklə, mart ayının sonu və aprel ayının ilk günləri qlobal maliyyə bazarlarında həm iqtisadi məlumatların, həm də geosiyasi risklərin təsiri ilə formalaşan yüksək həssaslıq dövrü kimi yadda qalır.

ABŞ-da və Avropada mənfii siqnallar özünü biruzə verməkdədir

Dünya iqtisadiyyatının əsas güc mərkəzi olan ABŞ-da artıq mənfii siqnallar özünü biruzə verməkdədir. Cari ilin ilk rübündə əmək bazarı hesabına əsasən, bu ölkədə zəifləyən əməkhaqqı dinamikası bazarlara öz təsirlərini göstərib. Mart statistikasına əsasən, artımın həm aylıq, həm də illik tempdə yavaşlaması dollar, istiqraz və səhm bazarlarının qiymətləndirməsində balans dəyişib. Orta saatlıq qazanc aylıq müqayisədə cəmi 0,2 faiz artıb ki, bu da proqnozlaşdırılan göstəricidən aşağıdır. Ekspertlərin fikrincə, əməkhaqqı artımının həm aylıq, həm illik əsasda proqnozlardan zəif qalması inflyasiya təzyiqli baxımdan mesajlarını verməsi deməkdir.

ABŞ-la yanaşı, Almaniya, Av-

roza və Böyük Britaniyada açıq-məlan makroiqtisadi göstəricilər monetar siyasət gözləntilərini yenidən formalaşdırarkən, bölgədə davam edən gərginlik investitorların risk qiymətləndirmələrini daha da sərbəstləşdirir. Avrozonada və xüsusilə Almaniya qitəsinin iqtisadi göstəricilər sənaye sektorunda zəifliyin davam etdiyini göstərir. İstehsal və ixrac göstəricilərindəki durğunluq Avropa iqtisadiyyatının bərpa prosesinin ləng getdiyini ortaya qoymaqla yanaşı, inflyasiyanın yenidən artmasına işarə edir. Avropa Mərkəzi Bankının hazırkı yumşaq monetar siyasətinin sərbəstlənməsinə dair ehtimallar böyüyür. Böyük Britaniyada da zəif artım və monetar ehtiyatlılıq müşayiət edilir. Birinci rübə dair açıqlanan iqtisadi məlu-

matlar iqtisadi artımın kövrək və qeyri-sabit olaraq qaldığını təsdiqləyir. İstehlakçı xərclərində və investisiyalarda məhdud artım "Bank of England"ın faiz siyasətində ehtiyatlı mövqeyini davam etdirəcəyini göstərdi. Bu fonda funt-sterling dalğalı dinamika nümayiş etdirilməkdədir.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, Hörmüz boğazının bağlanması qlobal neft qiymətlərində kəskin artım dünya bazarlarında təşviq səbəb ola bilər. Bu boğaz dünya enerji təhlükəsizliyinin əsas artırıyalarından biri hesab olunur. Boğazın bağlanması qlobal iqtisadi təsirlənən regionlarda artan qiymət əməkdaşlığına hiddətə çatdırıla bilər. Niderlandın ən böyük maliyyə qrupu olan "ING Group"un hesablamalarına əsasən, bütün dünya ölkələrində inflyasiya

amillər təsir göstərir. Xüsusilə qlobal orzaq bazarındakı bahalaşma və daxili kommunal tarif artımları inflyasiya təzyiqlərini gücləndirən əsas faktorlar kimi qiymətləndirilir. Yeni gözləntilərə görə, qlobal orzaq qiymətlərində təxminən 10 faiz artım baş verəcək ki, bu da əksər ölkələrdə inflyasiya ikitərəfli hiddətə çatdırıla bilər.

Digər institutların ehtimallarına görə, qlobal iqtisadiyyatda ölkələr üzrə inflyasiya gözləntiləri nə də fərqli istiqamətə səmərəndir. ABŞ-da təklif şoku kimi çıxış edən tariflərin tədricən istehlak qiymətlərinə ötürülməsi əlavə inflyasiya təzyiqləri yaradacaq. Avropa və digər region ölkələrində bahalı tarif çərçivəsi mənfii tələb şoku kimi çıxış edir. Ümumilikdə, 2026-cı ildə inkişaf etmiş ölkələrdə (İEO) inflyasiya proqnozu ən azı 2-4 faiz, inkişaf etməkdə olan

ölkələrdə (İEO) isə 2,5-5,4 faiz artımla fərz edilir.

"Standard & Poor's" ("S&P Global Ratings") beynəlxalq reyting agentliyi açıqladığı yeni sənəddə dünya üzrə orta illik inflyasiyanın 3 fazi səviyyəsində artacağı proqnozlaşdırılır. Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) proqnozlarında da inflyasiyanın yüksələcəyinə dair ehtimallar yer alır. BVF hesab edir ki, mövcud makroiqtisadi şərait və bazar təhlikləri inflyasiyanın artırıcı istiqamətdə dəyişdiyini göstərir. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) məlumatına görə, martda ərzaq qiymətləri indeksi ötən illə dövrü əsasda 1,7 faiz artıb, ancaq vəziyyət qiymət indeksinin ilin sonuna qədər daha da artacağına işarə edir.

Azərbaycanda idxal inflyasiyası yüksələ bilər

"ING Group"un təxminlərinə görə, Azərbaycanı idxal inflyasiyası fonunda qiymət indeksi 1,5 faiz-bənd yüksələ bilər. Ölkəmizdə illik inflyasiyanın 2026-cı ildə 5 faiz, 2027-ci ildə isə 5,5 faiz səviyyədə olacağını proqnozlaşdırır. Əvvəlki proqnozlarla müqayisədə 2026-cı il üzrə gözləntilər 0,2 faiz bəndi azaldılıb, 2027-ci il üzrə isə 0,9 faiz bəndi artırılıb. Analitiklərin qiymətləndirmələrinə görə, 2026-cı ilin ilk rübündə inflyasiya 5,8, ikinci rübə 5,5, 3-cü rübə 4,9, dör-

düncü rübə isə 4,6 faiz səviyyəsində gözlənilir. Yeri gəlmişkən, İqtisadiyyat Nazirliyi 2026-cı ildə inflyasiyanı 4,8 faiz, Mərkəzi Bank isə son qiymətləndirmə üzrə 5,7 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırıb.

Xatırladaq ki, Azərbaycanda inflyasiya portfelinin təqribən yarısı idxal malların qiymət dəyişikliyinə formalaşır. Belə ki, ölkəmizdə inflyasiyanın təxminən 45 faizi yerli istehsal və daxili tələbdən, qalan 50 faizdən çoxu isə idxaldan yaranır. Bu o deməkdir ki,

hazırda qeydə alınmış 5,7 faizlik inflyasiyanın təxminən 2,9 faizi idxala bağlıdır. Bunun da əsas səbəbi müxtəlif ömtələrin, xüsusilə də orzaq malların, xüsusilə də yerli qida istehsalında tələb olunan xammal komponentlərinin idxalının xaricdən gətirilməsidir. Bu baxımdan inkişaf etmiş bazarlarda və Yaxın Şərqi gərginliyindən təsirlənən regionlarda artan qiymət əmsallarının idxal inflyasiyası üçün yeni risklər yaratması gözlənilir.

Mərkəzi Bankdan yeni proqnoz

Mərkəzi Bank bildirir ki, baza ssenariyə əsasən, 2026-cı ilin və 2027-ci ilin sonuna illik inflyasiyanın hədəf daxilində olacağı proqnozu dəyişməz qalır. Son meyillərin təhlili 2026-cı ilə inflyasiya proqnozunu artıma istiqamətində dəyişdirilməsi ehtimalının olduğunu göstərir. Ötən ildən bəri inflyasiya riskləri balansına artırıcı təsir göstərən bilən

amillərin aktivləşməsi müşahidə olunur. Regionda gərginliyin kəskin fəzaya keçməsi qlobal ömtə və maliyyə bazarlarında qiymət və indekslərin dəyişməsi kimi yüksəlməkdədir. Bu şəraitdə əsas xarici risk idxal qiymətlərinin daxili inflyasiyaya ötürülməsi ilə bağlıdır. Belə ki, qlobal neft-qaz təchizat zəncirlərində pozuntuların yaranması,

enerji məhsullarının qiymətinin artması və logistika xərclərinin yüksəlməsi ticarət tərəfdaşlarında inflyasiyanın artımına səbəb ola bilər. İdxal qiymətlərinin daxili inflyasiyaya ötürülməsi riski ticarət tərəfdaşlarında inflyasiya prosesləri ilə yanaşı, nominal effektiv məzənnənin dinamikasından da asılı olacaqdır. Daxili risk faktorları arasında təklif - xərc amilləri mühüm olaraq qalır.

E.CƏFƏRLİ

45 günlük atəşkəs...

ABŞ və İran "İslamabad şərtləri" nə hə deyəcəkmi?

İki mərhələli həll planı...

Qeyd edək ki, son günlərdə daha aktiv və dağdıcı forma alan münaqişədə "taym aut" götürülməsi ilə bağlı bir neçə dəfə cəhdlər olub. Sadəcə tərəflər arasında kompromisin əldə edilməməsi buna mane olub. İstər ABŞ, istərsə də İran irəli sürdüyü şərtlərdən bir addım belə geri çəkilmək fikrində deyillər. Vurğulanmalıdır ki, Tramp administrasiyası son günlərdə Tehrana bir neçə təklif göndərmiş, lakin İran rəsmiləri hələ də onları qəbul

etməyib. Mənbələr vasitəçilərin tələfləri iki mərhələli razılaşmanın şərtlərini müzakirə etdiklərini bildiriblər. 45 günlük atəşkəs məhz birinci mərhələ sayılacaq. Bu, həm də qarşılıqlı danışıqlar üçün münbit şərait yarada bilər. 45 gün ərzində mövqelər üst-üstə düşərsə, atəşkəs uzadıla və ya birbaşa sülh imzalana bilər. "Axios" mənbələrinə görə, ikinci mərhələ münaqişənin daimi sonlanması ilə bağlı razılığın özündə əks etdirəcək.

15-5 şərtlər mübadiləsi baş tutmadı...

Qərb politoloqları indiki mərhələdə razılaşmanın əldə olunması ehtimalını o qədər də yüksək dəyərləndirmirlər. Bir neçə gün öncəki "təcrübəyə" söykənərək bildirilir ki, İran ABŞ-ın irəli sürdüyü öhdəlik və şərtləri qəbul etmək fikrində deyil. Xatırladaq ki, mart ayının son günlərində "Bloomberg" ABŞ-ın İrana müharibəni bitirmək üçün 15 maddəlik plan təqdim etdiyini xəbər vermişdi. Bu şərtlərdən 12-si Amerikanın tələbləri, üçü isə Tehranın bu tələbləri

Bir aydan artıqdır davam edən Yaxın Şərq problemi müvəqqəti də olsa dayana bilər. "Axios" məlumatlı mənbələrə istinadən xəbər verir ki, ABŞ, İran və bir qrup regional vasitəçi münaqişənin dayandırılmasına yol açacaq potensial 45 günlük atəşkəsin şərtləri

lərini müzakirə edirlər. Verilən xəbərlərə görə, danışıqlar Pakistan, Misir və Türkiyənin vasitəçiliyi və ABŞ Prezidentinin nümayəndəsi Stiv Vitkoff ilə İranın xarici işlər naziri Abbas Əraçqi arasında birbaşa "SMS" mesajlaşması üzərindən aparılır.

İndiki halda isə müzakirə olunan çərçivə planı dünən (bazar ertəsi) Pakistan tərəfindən təqdim olunub. "Reuters" yazır ki, İslamabad təkliflərini ABŞ və İrana təqdim edib. Plan dərhal atəşkəs elan edilməsini və sonradan hərtərəfli sazişin bağlanmasını nəzərdə tutur. Pakistan Ordusunun Baş Qərargah rəisi Asim Munir ABŞ-ın vitse-prezidenti J.D. Vens, xüsusi elçi Stiv Vitkoff və İranın xarici işlər naziri Abbas Əraçqi ilə əlaqə saxlayıb. İslamabadın təklifinə görə, atəşkəs dərhal qüvvəyə minəcək və bu da Hörmüz boğazının açılmasına səbəb olacaq. Saziş tərəflərə daha geniş bir razılaşmanı yekunlaşdırmaq üçün 15-20 gün vaxt verəcək.

Şərti olaraq "İslamabad Sazişi" adlandırılan saziş, Hörmüz boğazından gəmiçilik üçün regional çərçivəni əhatə edəcək və Pakistanın paytaxtında son qarşılıqlı (üz-üzə) danışıqlar gözlənilir. Mənbə bildirir ki, yekun sülh müqaviləsinə İranın sanksiyaların aradan qaldırılması və dondurulmuş aktivlərin

Danışıqlar pərdə arxasında aparılır...

azad edilməsi müqabilində nüvə silahı əldə etməyə öhdəliyi daxil olacaq. İki Pakistan mənbəsi sio bildirir ki, İran hələ heç bir öhdəlik götürməyib.

Media məsələ ilə bağlı müraciət etsə də, nə ABŞ və İran rəsmiləri, nə də Pakistan Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Tahir Andrabi şərh verməyib.

Regional aktorlar narahatdır...

Beynəlxalq media yazır ki, regional vasitəçilər hesab edirlər ki, Hörmüz boğazının tam açılması və İranın yüksək zənginləşdirilmiş uran məsələsinin həlli (ya onu ölkədən çıxarmaqla, ya da səviyyəsini aşağı salmaqla) yalnız yekun razılaşmadan sonra nəticələnə bilər. Bu iki məsələ İranın danışıqlarda əsas sövdələşmə elementləridir və buna görə də iranlılar müvəqqəti atəşkəs naminə onlardan tamamilə imtina etməyə razı olmayacaqlar. Vasitəçilər

Tehranın razılaşmanın birinci mərhələsində hər iki məsələdə qismən güzəştə gedə biləcəyini ehtimal etmək istəyirlər. Bu, real görünür. Regional vasitəçilər həm də Tramp administrasiyasının atəşkəsin müvəqqəti olmamasını təmin etmək üçün təklif edə biləcəyi addımlar üzərində işləyirlər. Eyni zamanda, medianın məlumatına görə, region ölkələri ABŞ və İsrailin İranın ölkənin enerji infrastrukturuna hücumu ultimatumuna cavabdan narahatdırlar -

si, raket proqramının daha sonrakı mərhələdə say və mənzil məhdudiyətləri ilə müzakirəsi, nüvə proqramının yalnız mülki və müdafiə məqsədləri ilə məhdudlaşdırılması, İran ərazisində silah səviyyəli nüvə materialının istehsalına qadağa və bu kimi tələblər irəli sürüldü. Amma bu tələblər Tehran tərəfindən qəbul olunmadı. Əksinə, Tehran daha lokonik - 5 şərt irəli sürdü. Bildirirdi ki, Tehranın tələbləri arasında ABŞ və İsrail tərəfindən təcavüz və qətlin tamamilə dayandırılması, İrana yenidən hərbi təcavüz edilməməsinin təminatı üçün konkret mexanizmlərin yaradılması, müharibə zərərçəkənlərinin və təminatlarının ödənilməsinin təminatı və aydın şəkildə müəyyən edilməsi, bölgədəki bütün cəbhələrdə və bütün müqavimət qrupları üçün müharibənin dayandırılması, İranın Hörmüz boğazı üzərində nəzarəti həyata keçirməklə bağlı suveren hüququnun beynəlxalq səviyyədə tanınması və təminatları kimi məsələlər yer alıb.

qeyd edək ki, ABŞ Prezidenti Donald Tramp İrana xəbərdarlıq edərək bildirib ki, əgər rəsmi Tehran razılığa gəlməyə və ya Hörmüz boğazını açmasa, 48 saatdan sonra ölkəni "həqiqi cəhənnəm" gözləyir. Tramp bu barədə özünə məxsus "Truth Social" sosial şəbəkəsində paylaşım edib. Ağ Ev rəhbəri paylaşımında Tehran administrasiyasına qarşı kəskin ifadələr işlədib: "İrana saziş bağlamaq və ya Hörmüz boğazını açmaq üçün 10 gün vaxt verdiyimi xatırlayırısmı? Vaxt daralır - onların üzərinə həqiqi cəhənnəm çökməsinə cəmi 48 saat qalıb".

Regional aktorlar isə Tehranın cavabından narahatdırlar. Onlar İranın Fars körfəzi dövlətlərinin neft və su ehtiyatlarını dağıdacağından çəkinirlər. Xarici medianın yazdığına görə, ABŞ kəşfiyyatı İranın Hörmüz boğazından gəmilər üçün sərbəst keçid açmağa razılaşması ehtimalını zəif sayır - səbəb kimi isə, bu strateji əhəmiyyətli neft ixracı arteriyasına nəzarət danışıqlarında aktiv təzyiqli vasitə rolunu oynama-sıdır.

Müzakirə "iki paytaxtda" gəlir...

Qeyd edək ki, bir sıra Qərb politoloqları da indiki geosiyasi fonda İran-ABŞ danışıqlarında sülh ehtimalını müharibənin əvvəlki dövrünə nisbətən daha zəif qiymətləndirirlər. Xüsusilə Yaxın Şərqdə gərginliyin artması fonunda İranın Körfəz ölkələrinə qarşı hədələyici manevarları, Hörmüz boğazında təhdid yaratması dialoq imkanlarını daha mürəkkəb və çoxqatlı edib. Bir çox siyasi şərhçilər düşünür ki, İran indiki halda raket sistemləri və ya nüvə məsələsi ilə yanaşı, daha çox "proksi imkanlarını" da qorumağa çalışır. Bəzi mənbələr Tehranın ABŞ ilə hər hansı bir razılaşmaya getmə ehtimalını İran üçün gərgin bir hal kimi dəyərləndirir:

- Hörmüz boğazında orta qitə əlaqə layihə Vaşinqtonun Körfəz sistemində daha da oturmamasına yol açar;
- ABŞ-ın bazalarının İrana daha yaxın coğrafiyaya gətirilməsi ehtimalı İran üçün əlavə problemlər yaradacaq;
- Beləliklə, Tehranın ətrafında formalaşdırıldığı "təhlükəsizlik xətti" dağılacaq.

Bununla yanaşı, beynəlxalq sistemdə baş verən digər böhranlar, xüsusilə böyük güclər arasında rəqabətin artmasının İran məsələsinə daha geniş geosiyasi bir çərçivəyə daşıyır. Bir çox siyasi mütəxəssis razılaşma mətninin cəmiyyəti iki paytaxtda müəyyənləşdirəcəyinə "inanmır" - verilən proqnozlara görə, ABŞ-ın İrana razılaşması

onu əsas rəqabət apardığı geostrateji məkan - Cənub Şərqi Asiyaya bir addım da yaxınlaşdıracaq. Artıq bu barədə də ciddi düşünmək lazım gələcək. Nəticədə, siyasi texnoloqlar indiki şəraitdə İran-ABŞ danışıqlarının daha çox taktiki xarakter daşdığını düşünür - tərəflər bu yolla vaxt qazanmaq, mövqeləri qorumaq və beynəlxalq təzyiqləri idarə etmək kimi imkanlarını dəyərləndirirlər. Bu isə real və davamlı sülh razılaşmasının yaxın perspektivdə əldə olunmasını olduqca çətin edir.

Razılaşma xəbəri fond birjalarına da təsir etdi...

ABŞ və İran arasında mümkün razılaşma xəbərləri fonunda 6 aprel tarixində Amerika fond indeksləri üzrə fyuçerslər yüksəliş göstərmiş. S&P 500 üzrə kontraktlar 0,3 faiz, Nasdaq 100 - 0,47 faiz, Dow Jones isə 0,13 faiz artıb. Eyni zamanda, Brent markalı neftin fyuçersləri ucuzlaşıb - gün ərzində ən aşağı səviyyədə 1 faizdən çox enərək bir barel üçün 107,36 dollara düşüb. Spot

qızıl isə əksinə, 0,29 faiz bahalaraq unsiya üçün 4689 dollara yüksəlib. 6 aprel bazar ertəsi Avropanın əsas fond bazarları bayram səbəbindən bağlı olub. Həmçinin Honq Konq və Çin birjalarında da ticarət aparılmayıb. Yaponiyada isə səhmlər cüzi artım göstərmiş. Nikkei 225 indeksi 0,55 faiz yüksəlib.

Pərviz SADAYOĞLU

Paris ətrafında minlərlə sakin etiraz aksiyasına çıxıb

Parisin şimalında yerləşən Saint-Denis şəhərinin yeni məri, sosialist Balli Bagayoko irqi ayrı-seçkiliyə qarşı çağırış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Paris ətrafındakı ikinci böyük şəhər olan Saint-Denisdə minlərlə insan yeni mərin çağırışını ilə irqi ayrı-seçkiliyə qarşı toplanıb.

Mer bu aksiyanı CNews kanalında ona qarşı edilən irqi təhqirlərdən sonra təşviq edib. "Bu gün biz çoxsaylıyıq... Biz sağçı ekstremizmdən qoruruq. İrq ayrı-seçkiliyə qarşı mübarizə mütləq qələbə ilə nəticələncək. Biz Fransaylıq!", - deyərək Bagayoko tribunadan bildi-

rib. Şəhərin mərkəzindəki bələdiyyə binasının önündə keçirilən aksiyada bir sıra solçu siyasi xadimlər, eləcə də sosialistlərin nümayəndə heyəti, bir neçə həmkarlar ittifaqı və təşkilatlar iştirak edib.

Bagayoko mətbuata bildirib ki, bu mübarizə irqi ayrı-seçkiliyə, antisemitizmə, islamofobiya və bütün diskriminasiya formalarına qarşıdır.

Mer, həmçinin Prezident Emmanuel Makronun mövzu ilə bağlı susunluğunu tənqid edib.

Paris prokurorluğu "xalqın etnik, milli, irq və ya dini mənşəsinə görə ictimai təhqir" maddəsi üzrə istintaqa başladığını elan edib. Bagayoko isə hökumətin bu dəstəyini vaxtında atılmayan addım kimi qiymətləndirib.

Media: Aİ-yə üzv ölkələrə büdcə böhranı təhlükəsi ilə bağlı xəbərdarlıq edilib

Avropa Komissiyası Avropa İttifaqına (Aİ) üzv ölkələrin hökumətlərinə yüksək enerji qiymətləri fonunda iqtisadiyyata həddindən artıq dəstəyin büdcə böhranına səbəb ola biləcəyi barədə xəbərdarlıq edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Financial Times" qəzeti bu barədə mənbələrinə istinadla məlumat yayıb. Məlumatla görə, Avropa İttifaqı ölkələri elektrik enerjisi subsidiyaları, vergi və aksiz rüsumlarının azaldılması və qiymət məhdudiyətləri də daxil olmaqla, yüksək yanacaq qiymətləri ilə mübarizə aparmaq üçün tədbirlər planı həyata keçirir. Avropa Komissiyası isə xəbərdarlıq edib ki, bu cür tədbirlərin əhatə dairəsi və müddəti məhdud olmalıdır. Brüssel dəstək tədbirlərinin yüksək infl-

yasiyaya və büdcə kəsinin kəskin artmasına səbəb ola biləcəyindən ehtiyatlanır.

Nəşr qeyd edir ki, əgər dəstək tədbirləri büdcə böhranı ilə nəticələnməzsə, bu, Avropa İttifaqının son altı ildə üçüncü iqtisadi böhranı olacaq. Belə ki, Brüssel 2020-ci ildə koronavirus pandemiyasının nəticələri ilə üzləşib və iki il sonra Ukrayna böhranı nəticəsində iqtisadi çətinliklər yaşayıb. Nəticədə Avropa İttifaqının ümumi dövlət borcu ümumdaxili məhsulun 77,8 faizindən (2019-cu il) 82,1 faizinə yüksəlib (2025-ci il).

İİKK: Hörmüz boğazından keçid heç vaxt əvvəlki kimi olmayacaq

Gəmilərin Hörmüz boğazından keçməsi, xüsusən də ABŞ və İsrail üçün heç vaxt əvvəlki kimi olmayacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusu (İİKK) məlumat yayıb.

İİKK-nın Hərbi Dəniz Qüvvələrinin X sosial platformasında yayımla-

nan açıqlamasında qeyd olunub: "Hörmüz boğazı, xüsusən də ABŞ və İsrail üçün əvvəlki statusuna heç vaxt qayıtmayacaq".

Bəyanatda, həmçinin vurğulanıb ki, İİKK Hərbi Dəniz Qüvvələri İran hakimiyyətinin Körfəzdə yeni bir nizam yaratmaq planını həyata keçirməsi üçün əməliyyat hazırlıqlarını tamamlayır.

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
 “Azərmatbuatayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
 “Səma” MMC - 0125940252, 0503336969
 “Pressİnform” MMC - 0703400100, 0504560835

“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
 “Spark Press” MMC - 0503548555
 “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

1 illik abunə - 158,40 AZN
 6 aylıq abunə - 79,20 AZN

Ən qiymətli nemət...

Sağlam olmaq üçün nə etməliyik?

Sağlamlıq həyatımızda ən qiymətli sərvətlərdən biridir. Çox vaxt bu nemətin dəyərini

yalnız onu itirdikdən sonra anlayırıq. Ancaq sağlamlıq elə bir xəzinədir ki, nə pulla al-

nır, nə də başqa bir şeylə əvəz olunur. Sağlam bədən və sağlam ruh insanın xoşbəxt, enerjili və uğurlu həyat yaşamasının əsas şərtidir. Unutmaq olmaz ki, sağlamlıq sadəcə, xəstə olmamaq demək deyil. Bu, həm də insanın özünü fiziki, psixoloji və sosial baxımdan yaxşı hiss etməsidir. Sağlamlığın qorunması isə təsadüfi deyil, düzgün həyat tərzinin nəticəsidir. Düzgün qidalanma, fiziki aktivlik, kifayət qədər yuxu və stressdən uzaq durmaq sağlamlığın əsas sütunlarıdır. Həmcinin mütəmadi tibbi müayinələr də xəstəliklərin qarşısını vaxtında almağa kömək edir.

Zamanın yaratdığı jurnal...

“Molla Nəsrəddin” necə tarix yazdı?

20-ci əsrin əvvəllərində Azərbaycan ictimai fikrinin sarsılmaz tribunası kimi tarixə düşən “Molla Nəsrəddin” jurnalı təkcə bir nəşr deyil, bütöv bir maarifçilik hərəkatı idi. Onun səhifələrində dövrün ağrıları, cəmiyyətin yaraları, geriliyin səbəbləri açıq və cəsarətli dillə ifşa olunurdu. Bu jurnal sözün əsl mənasında xalqın güzgüsünə çevrilmişdi.

1906-cı ilin 7 aprel günü Azərbaycan mətbuatının və mədəniyyətinin tarixinə əlamətdar bir gün kimi yazıldı. Həmin gün “Sizi deyib gəlmişəm, ey mənim müsəlman qardaşlarım” xitabı ilə həqiqətən də, xalqın dərdinə şerik olacaq, onunla bir deyib bir gülecək mətbu orqanının - “Molla Nəsrəddin” jurnalının ilk nömrəsi çapdan çıxdı. “Molla Nəsrəddin” jurnalının Azərbaycan ədəbiyyatı və mətbuatının inkişafında misilsiz rolu var. Bu dövrün satirik ədəbiyyatının C.Məmmədquluzadə, M.Ə.Sabir, Ə.Haqqverdiyev, Ö.F.Nəmanzadə, Ə.Nəzmi, Ə.Qəmküsər, M.S.Ordubadı, S.Mümtaz, C.Cabbarlı və başqa nümayəndələri bu jurnalın ətrafında birləşmişdilər. Həmin yazıçıların əksəriyyəti özlərinin yüzrlə dəyərli əsərlərini bu jurnalda dərc etdirirdilər.

Jurnal nöinki Azərbaycan miqyasında, hətta, bütün Orta və Yaxın Şərqdə müstəmləkə zülmünə, mütləqiyyət üsuli-idarəsinə, iqtisadi və mədəni geriliyə, dini fanatizmə qarşı çevrilmiş kəskin siyasi satiranın bayrağı kimi tanınmışdı. Cəlil Məmmədquluzadə və Ömər Faiq Nəmanzadə 1906-cı il fevralın 21-də Tiflis qubernatoruna ərizə ilə müraciət edərək “Molla Nəsrəddin” adlı satirik-yumoristik jurnalın çıxarmasına icazə istədi. Bu təşəbbüsü o zaman Qafqazda Rusiyanın digər yerlərində çıxan Azərbaycan, rus və tatar qəzetləri böyündü, bu barədə xəbərlər yaydılar. “İrşad”, “Həyat”, “Tərcüman”, “Vozrojdeniye”, “Kaspi”, “Baku”, “Novoye obozreniye”, “Kavkazskoye utro”, “Na povorote” qəzetləri “Molla Nəsrəddin”i çıxarmaq təşəbbüsü barədə oxuculara xəbər verdilər. Jurnalın 7 aprel tarixli ilk sayında Mirzə Cəlilin “Molla Nəsrəddin” imzası ilə “Tiflis 7 aprel” sərəlvəli baş məqaləsi, “Məcmuəmizə müştəri olanlara nəsihət”, “Molla Nəsrəddinin teleqramları”, “Bilməli xəbərlər”, “Dəllək”, “Atalar sözü” və digər yazılar, həmçinin 4 müxtəlif karikatura və bir neçə elan dərc olundu. Zamanla üz-üzə dayanan “Molla Nəsrəddin” jurnalının ilk sayının işıq üzü görməsindən çox keçmədi ki, dövrün maarifçilər, işıqlı ziyalıları onun ətrafına cəm olaraq, yaradıcılıq nümunələri ilə jurnalın fəallarına çevrildilər.

Sözü ilə savaşan dərgi...

Əlbəttə ki, satirik qələmədən qorxub, cilddən-cildə düşən şəxslər “Molla Nəsrəddin”-in tənqid hədəfinə çevrildilər. Bu jurnal zaman özü yetiştirirdi. Cəlil Məmmədquluzadə “Molla Nəsrəddin”i zə-

manə özü yaratdı”, -deyə yazırdı. Obrazlı desək, “Molla Nəsrəddin” xalq ruhundan, folklorundan bəhrələnməklə öz fikrini oxuculara çox gözəl, məharətlə çatdırmaq bacarığına malik idi. Jurnalın redaktoru sadəcə olaraq söz demək xatirinə qələmə sarılmamışdı. Jurnalın qarşıya qoyduğu problemlərin bədi və publisistik həllində Cəlil Məmmədqu-

luzadənin tutduğu yol, səpdiyi toxum öz bəhrəsini verirdi. Bu baxımdan ki, bu orqan milli şüurun oyanmasına və formalaşmasına müstəsna rol oynadı. Cəmiyyət üçün fəlakət gətirə biləcək şəxslərə kəskin nifrət və qəzəbin ifadə olunması, hər tipin öz xarakterində canlandırılması “Molla Nəsrəddin”çilərin əsas mövzularından idi.

Yeməkdən yarım saat əvvəl...

Mütəxəssislər də kalorili, faydalı və ekoloji cəhətdən təmiz qidalar qəbul edilməsinə xüsusi fikir verməyi məsləhət görürlər. Hər bir qidanın isə normadan artıq qəbul edilməsi xoşagəlməz hallara səbəb ola bilər. Bundan başqa, gün ərzində 2-3 litr maye qəbul edilməlidir. Yeməkdən yarım saat əvvəl su içmək lazımdır, yemək əsnasında və qidalandıqdan dərhal sonra su içilməməlidir.

Sutka ərzində 10-12 saat yatırınsınızsa...

Sağlam olmaq üçün ən azı 4-6 saat dərin yuxunun vacibliyini xüsusilə vurğulayırlar. Mütəxəssislərin qənaətinə görə, sağlam insan üçün 4-6 saat yuxu yetərlidir. Əgər insan sutka ərzində 10-12 saat

yatırsa, yaxud səhər tezdən oyananda özünü tam gümrəh hiss etməsə, bu artıq sağlamlıqda olan ciddi problemlərə işarədir. Normal, sağlam, dərin yuxu sağlam olmağın əlamətidir.

Hər il 13 milyon nəfər...

genişləndirilməsi, xəstəliklərin düzgün müalicəsinin aparılması 2030-cu ilə qədər qarşıda duran əsas məsələlərdən biridir. Uzun və sağlam ömür yaşamağa nail olmaq və sağlamlığın möhkəm-

sıra məsələlər daxildir: Sağlamlıq qaydalarına düzgün əməl olunması, səhiyyə məsələlərinin həllində dövlət orqanlarına kömək edilməsi, həkimlərin peşəkarlığının artırılması, düzgün qidalanma, idmanın və düzgün həyat tərzinin təbliği. Bundan başqa, gənclər arasında sağlam vərdişlərin yayılması, yaşlılara və sağlamlıq imkanları məhdud olanlara güzəştli şəraitin yaradılması, siqaret çəkməyin, alkoqollu içkilər və narkotik vasitələrin zərərli barədə məlumatlandırma da vacib nüanslardan biridir.

Yaşadığımız dövrün ən böyük problemlərindən biri sağlamlığın vacib ünsürlərinə lazımı diqqət yetirməkdir. Bu baxımdan insan sağlamlığının müdafiəsini əsas hədəfə çevirən mübariz insanlara ehtiyac var. Sağlamlığa gedən yol isə sağlam həyat tərzini düzgün qidalandıqdan keçir. Gəlin, Ümumdünya Sağlamlıq Günündə sağlam və bərabər dünya üçün birlikdə çalışmaq öhdəliyini özümüzə götürək. Daim sağlam və gümrəh olduğumuz diləyi ilə!

Yegənə BAYRAMOVA

Bu saatda idman etməyin...

İnsan orqanizmi saat 06:00-da oyanır. Amin turşuları, hormonlar və şəkərin ifrazı başlayır. Odur ki, saat 6-da oyanmaq faydalıdır, lakin şəkər və alkoqoldan uzaq durmaq lazımdır. Ürəyimizin fəaliyyəti isə saat 07:00-da güclənməyə başlayır. Həkimlər bu saatda idman etməməyi və ürəyin yüklənməsinə səbəb olacaq hər hansı fiziki hərəkətə yol verməməyi məsləhət görür.

Yeri gəlmişkən, bu gün Ümumdünya Sağlamlıq Günü kimi qeyd olunur. Bu tarix 1948-ci il aprelin 7-də BMT-nin xüsusi agentliyi kimi yaradılan Ümumdünya Səhiyyə

Təşkilatının (ÜST) fəaliyyətə başlaması ilə əlaqədardır. Belə ki, 1950-ci ildən başlayaraq hər il aprelin 7-si Ümumdünya Sağlamlıq Günü ənənəvi olaraq qeyd edilir. Məhz bu gün diqqətli əsas ictimai səhiyyə məsələlərinə yönəlmək üçün qlobal bir imkandır. Məsələn, ÜST-nin Avropa bürosu xüsusi tədbirlər keçirir, eləcə də siyasətçilər və digər tərəfdaşlar arasında müzakirələrin aparılmasına şərait yaradırlar. Eyni zamanda, ÜST-nin prioritet hesab etdiyi sağlamlığa aid qlobal miqyasda vacib əhəmiyyət kəsb edən mövzular müzakirə edilir.

ÜST-nin hesablamalarına əsasən, qarşısı alınmayan ekoloji səbəblərin yaratdığı xəstəliklərdən hər il dünyada 13 milyon nəfər həyatını itirir. Səhiyyə xidmətlərinin əhatə dairəsinin

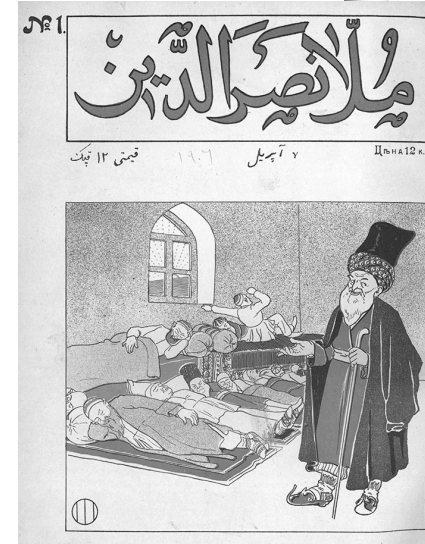
ənginləşdirilməsi ictimai səhiyyənin qarşısında duran başlıca vəzifələrdən sayılır.

Ümumdünya Sağlamlıq Günü üçün məqsədləri sırasına bir

“Molla Nəsrəddin” məktəbi

Qısa bir zaman kəsiyində “Molla Nəsrəddin” məşhur satirik jurnal kimi tanındı. Görkəmli qələm sahiblərinin bir-biri ilə ideya-yaradıcılıq əlaqələri genişləndi. C.Məmmədquluzadənin təbliği etdiyi demokratizm və azadlıq ideyaları jurnalda ümumxalq məhəbbəti, beynəlxalq ələmdə isə nüfuz qazandı. Ziyalı gücünə malik olan, nurlu insanların əsərləri bu jurnalın səhifələrində yer alırdı. “Molla Nəsrəddin”çilər Azərbaycanda, eləcə də Yaxın Şərqdə “Molla Nəsrəddin məktəbi” adlı qüdrətli mətbuat məktəbini yaratdılar. “Molla Nəsrəddin”dən sonra “Suri-İsrafil”, “Azərbaycan”, “Nəsimi-şimal” (İran), “Cəm” (Türkiyə), “Uklar”, “Yəşen” (Tatarstan), “Toqmaq” (Türkmənistan) və s. jurnallar çap olunaraq beynəlxalq ələmdə mühüm rol oynamağa başladılar.

Əldə olunan bütün uğurlara baxmayaraq, Cəlil Məmmədquluzadə irtica və qaragüruhçülərin arasıksilməz tənqidinə sinə gərməli oldu. Çar hökuməti onu tez-tez məhkəmə məsuliyyətinə cəlb edir, “Qeyrət” mətbəəsində axtarışlar apararaq “Molla Nəsrəddin”-in nəşrini dayandırır. 1920-ci ilin iyun ayında Cəlil Məmmədquluzadə ailəsi ilə birlikdə Təbrizə köçmüş, 1921-ci ildə

orada “Molla Nəsrəddin”-in 8 nömrəsini buraxdırmağa nail olmuşdu. 1922-ci ildə Vətəna qayıdan C.Məmmədquluzadə jurnalın nəşrini davam etdirmişdi. O, böyük bir əməlin daşıyıcısı olduğundan, mübarizəni davam etdirərək, daha qətiyyətli addımlar atmağa başlayır. Bu nurlu şəxs 1922-ci ildən 1930-cu ilə qədər “Molla Nəsrəddin”i mübariz orqanlardan birinə çevirmək üçün bir nəslə satirik jurnalistika sahəsində işləməyə hazırlaşdırırdı.

25 ildə 748 nömrə...

“Molla Nəsrəddin” Yaxın və Orta Şərqdə, İranda və Türkiyədə ədəbi-ictimai fikrin inqilabı, demokratik hərəkatın güclənməsinə təsir göstərmişdi. Ona görə də “Molla Nəsrəddin” bir məktəb, bir nümunə oldu. Jurnal 1906-1917-ci illərdə Tiflisdə, 1921-ci ildə Təbrizdə, 1922-1931-ci illərdə Bakıda nəşr edilmişdir. 25 il ərzində jurnalın 748 nömrəsi (340-ü Tiflisdə, 8-i Təbrizdə, 400-ü Bakıda) çı-

xıb. Bu gün “Molla Nəsrəddin” jurnalının 120 yaş tamam olur. Bu illər ərzində, Cəlil Məmmədquluzadənin yaratdığı məktəbin davamçıları yetişməkdədir. Bir sərdən artıq yol gələn jurnalın ab-havası, yaradıcısı Cəlil Məmmədquluzadənin ruhu müasir nəsillə bəhəm yaşayır.

Yegənə BAYRAMOVA

Avropa çempionatında Azərbaycanı 14 şahmatçı təmsil edəcək

Aprəlin 7-də Polşanın Katowitşəhərində şahmat üzrə şəxsi Avropa çempionatına start veriləcək.

Azərbaycan Şahmat Federa-

siyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, mötəbər yarışda 43 ölkədən 502 şahmatçı iştirak edəcək.

Azərbaycanı Avropa çem-

piyatında 14 şahmatçı təmsil edəcək. Qitə çempionatında təmsilçilərimizdən Aydın Süleymanlı, Məhəmməd Muradlı, Nicat Abasov, Rəad Səmədov, Xaqan Əhməd, Xəzər Babazadə, Şiroğlan Talibov, Vüqar Mənafov, Şahin Vəliyev, Ümid Aslanov, Gövhər Beydullayeva, Süleyman Süleymanlı, Əli Züqanov və Ceyhun Hüseynzadə mübarizə aparacaq.

Avropa çempionatı gələcək il keçiriləcək Dünya Kubokuna vəsiqə qazandıracaq.

Xatırladaq ki, qitə çempionatı 11 turdan ibarət olaraq təşkil edilir. Yarışa aprəlin 19-da yekun vurulacaq.

“Sabah”ın U-14 komandası “Antalya City Friendship Cup” turnirinin qalibi olub

“Sabah”ın U-14 komandası Türkiyənin Antalya şəhərində keçirilmiş “Antalya City Friendship Cup” beynəlxalq futbol turnirinin qalibi olub.

“Report” klubuna istinadən xəbər verir ki, Nasir Nəsirinin baş məşqçisi olduğu komanda qrup mərhələsində Türkiyənin “Manavqat” (4:0), “TSI Academy” (7:1) və “Göztepe” (6:1) komandalarını məğlub edib.

U-14 yarımfinalında meydan sahibi ölkənin “Kardelenspor” (5:1) komandasını üstünlüyə qalib gələn komanda vəsiqə qazanıb. Final oyununda Azərbaycanı təmsil edən “Young Pro” komandasına 3:0 hesabı ilə qalib gələn “Sabah” turniri çempion kimi başa vurub.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
 Baş redaktor:
 Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazerbaycan.com
 mail@yeniazerbaycan.com
 Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66
 Telefonlar:
 493-16-94
 498-19-84

İndeks: 67100
 Lisenziya: N-B-317
 Tiraj: 5144
 Səfəriş: 464
 “Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
 h/h - 33080019443900419109
 kod - 200093
 VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayında nəşr olunur.
 Məsul nəvbətçi:
 Yegənə Bayramova